

Mirgu Margo

Rašo Kugis Mugis.

IŠ LONDONO The Nation žurnalui pranešama apie Anglų visuomenės nuotaiką ir po karo bendradarbiauti su Sovietų Sąjunga. Tačiau, vienu klausimu, sakoma, politikos vadų mintys skiriasi nuo dvasiškų. Tai Pabaltijo valstybių likimas. Politikos rateliuose rodomo linkimas Sovietijai čia nusileisti, bet įtakingi dvasiškiai tikisi, bus daroma pastangų patikrinti Pabaltijo tautoms bent kultūrinę (tikybinę) autonomiją. Lietuviai, aišku, nori pilnos taip kultūrinės taip politinės nepriklausomybės, nes jaučia, žmonijos šviesesnė ateitis nereikalauja Lietuvos pavergimo svetimiems!

KATALIKŲ The Sign žurnale, Liepos mėnesio straipsnis "The Baltic States" teisingai pajuokia manančius, kad nepriklausoma Lietuva, Latvija ir Estija būtų "buferinės", prieš Sovietiją atkreipiamos valstybės. Sako, kur protas, šešta pasaulio žemių dalį valdančiai Rusijai bijoti nykštukų Pabaltijo valstybių ir reikalaujanti jų pavergimo, savo saugumui? Straipsnio autorius teisingai sako, Lietuvos laisvės pripažinimas tai Atlanto Čarterio išmėginimas. Jei Lietuvai laisvė nebus pripažinta, Čarteris tėra tik pajuoka. Mažos tautos (kaip Danija, Holandija, Belgija, Norvegija) daug dvasinių turtų ir brangių asmenybių Europai davė. Mažų tautų dienos neatgyventos. Joms laisvė tiek pat brangi ir reikalinga kaip didžioms valstybėms.

MAŽŲ TAUTŲ LAISVĖS principas gerai ginamas ir Anglijoje. Žymi rašytoja, Rebecca West, iš mažos Serbų tautos istorijos sukurus vertingą apysaką "The Black Falcon and the Grey Lamb", žurnalui Time and Tide davė porą straipsnių, kurie kaip aštrus kardas sukapojo "dikėjų" posttragavimus buvusių tautoms laisvės nereikia, buvę tik "dikėčiai" turį teisę ir pareigą, mažųjų neatsiklausus, pokarini pasaulį "suplanuoti".

Ta pačia kryptimi teisingų minčių pabrėžė ir Prof. Seton-Watson (gero Balkanų žinovo) parašyta Čekoslovakų vado Masaryko biografija. Masarykas dar 1915 metais Europai sakė, ji turinti mažų tautų klausimą, kurį privalo išspręsti. Ši knyga geras atsakas į Prof. Carr "Conditions of Peace".

BURELIS Chicagiečių (Dr. Drangelio, Dr. Zimanto ir Vaidylos iniciatyva) pasiuntė savo draugui Balučiui, Lietuvos Atstovui Londone, apie \$150. Tai labai sektingas kitiems p. Balučio draugams pavyzdys.

Lietuvos Atstovo išlaikymas Londone, kur kryžiuojasi Lietuvos laisvės lytinti tarptautinė politika, begalo svarbus dalykas. Apie jį daug viešai kalbėti nėra reikalo. Reikia dirbti, dirbti ir daugiau dirbti! Amerikos Lietuviai (katalikai) daug prisidėjo paremai Lietuvos Atstovų prie Vatikano, kur kitas svarbus tarptautinis centras. Pažangūs Lietuviai privalo pasirūpinti Londonu.

The Ohio War History Commission
Ohio State Museum
Columbus Ohio

The only National Lithuanian Newspaper published in Ohio, reaching a very large majority of the 80,000 Lithuanians in the State and 20,000 in Cleveland

No. 32

CLEVELAND, OHIO RUGP. AUGUST 6, 1943

KAINA 5c.

(28-ti metai :: 28th Year)

Italija Atsisako Taikytis. Graso Išnaikinimas

ŽMONĖS ŠIMTAIS TUKSTANČIŲ BĖGA IŠ INDUSTRIINIŲ MIESTŲ

Per Londoną skelbia kad Prez. Roosevelt įteikė Italijai 7 punktų karo paliaubų programą, kuris esąs:

1. Italijos armija ir laivynas turi liauti visą pasipriešinimą;
2. Ryšiai su Vokietija tuoj turi būti nutraukti;
3. Italijos kareiviai Albanijoje, Graikijoje, Prancuzijoje ir Jugoslavijoje turi būti tuoj ištraukti;
4. Karo medega turi būti atiduota alijantams nesugadinta;
5. Anglų-Amerikiečių ir Sovietų militarinė valdžia Italijoje bus įsteigta iki pabaigos karo;
6. Visi karo kaltininkai turi būti areštuoti;
7. Alijantų karo nelaisvė Italijos žemėse turi būti paliosuota.

Ar tai yra Prez. Roosevelt savygė, Washington niekas nekomentuoja.

Kadangi naujas Italijos Premjeras Badoglio nedaro paliaubų su alijantais, kaip buvo duota savaitę laiko apsigalvoti, alijantai pasiryžo vėl tęsti bombardavimą Italijos miestų. Iš industrinių centrų šimtais tukstančių žmonės šalinasi, laukdami atakų.

Tas gal būtų remiama 18 Vokiečių divizijų armija, kuri sako randasi šiaurinėje Italijoje.

Vokiečiai sako užstoję kelius ir Italijos armijoms pasitraukti iš Graikijos.

Pranešimais iš Berlio, Vokiečiai labai pasitenkinę dabartiniu Italų elgesiu — didėjančiu Italų pasipriešinimu alijantams, po Mussolinio prašalinimo.

Maršalą Badoglio padėjus Mussolinio vietoje, Italija tikėjosi išsiderėti iš alijantų "garbingos taikos", ir tik tada baigti karą.

Badoglio reikalauja grąžinti Italijai viską ką ji turėjo 1940 metais, ir kad Italija nebūtų naudojama alijantų "garbinga taika", tik tada liauti kariavus.

Italijos žmonės nori taikos nežiurint kokiomis sąlygomis. Tuo pasinaudoja komunistai, kurie išlindo iš visų kampų, Mussolinio nelikus, ir organizuoja maršavimą į Romą iš visų Italijos dalių, reikalaujanti taikos. Maršavimai yra komunistų gudri priemonė atitraukti žmones nuo darbų, ir kai darbai neapdirbami, žmonės neturi ką valgyti, lengva alkanas mirti.

ZUVUSIŲ LIETUVIŲ karžygių varduose anuosyk buvo praleista Stasio C. Masilio (Stanley C. Mosiulis) vardas, iš So. Boston, Mass. Jis buvo nesenai iš Lietuvos atvykęs, ir paukavo savo gyvybę už Amerikos ir Lietuvos laisvę.

Tokiu būdu, sąrašas pasididina iki 30 Lietuvių vardų.

nius sukurstyti prie kraštutinių išsišokimų.

Sicilijos užkariavimas tęsiamas visu smakumu — paimama miesteliai po miestelio, ir laužoma atkaklus nazių ir Italų pasipriešinimas Etna kalno slėnyje, pakeliui į Catania.

VOKIEČIAI APLEIDŽIA OREL

Po kelių savičių atkaklių mušių prie Orel, Vokiečių radio praneša kad nazių armija apleido tą miestą, svarbų punktą savo apsigynimų sistemoje Rusų fronte.

Bolševikai praneša įžengę į miestą ir pradėję mušius gatvėse.

Rugp. 2, Vokiečiai pranešė suėmę 17,895 bolševikų nelaisvėn ir sunaikinę 730 tankų; išmušta bolševikų kelis kartus daugiau negu sumta.

Rusai praneša atmušę Vokiečių ofensyvą ir žemiau Vorosilovgrado.

Laisvų Prancuzų vadai, Gen. Giraud ir Gen. Charles de Gaulle sakoma priėję susipratimo po įvykių Italijoje. Jiems paaiškėjo jog netrukus prireiks imtis žygių Prancuziją išlaisvinti ir tam reikalinga vadų susitarimo.

Giraud liko vyriausias ginkluotų įgėjų vadas, de Gaulle paskirtas šalies apgynimo komiteto pirmininku. De Gaulle palaiko santykius su Maskva.

10 užmušta. Prie Nokomis, Ill., greitis traukinys užlėkė ant geležinkelio darbininkų burio ir 10 darbininkų užmušta.

SU JAPONAIS mušiai Pietų Pacifike tebesitęsia be žymių pasikeitimų. Atkakliausias susirėmimas tebesitęsia prie Munda, Naujojoje Georgijoje. Amerikiečiai pasimušė pirmyn nuo 500 iki 1,200 sieksnių visame fronte.

Britų Karo Vadų Arbatėlė Sicilijoje

Sicilijoje, kur Britai užkariavę, sodne Britų Aštuntos armijos vadas Gen. Montgomery su savo padėjėjais geria popietinę arbatą, kaip Britų priimta.

AR KOMINTERNAS LIKVIDUOTAS?

Washington. — Kad Sovietų paskelbtas likvidavimo ar uždarymo Komunistų Internacionalo buvo tik akių muilimas paaiškinti iš sekančio:

Amerikos valdžią surūpino Sovietų paskelbtas atsisaukimas raginantis Vokiečių armijas ir darbininkus Vokietijoje sukilti.

Tame matosi komunistų pasikėsinimas prikurstyti Vokietiją virsti komunistine ir susiartinti su Rusija.

Toliau tame įžiurima Sovietų pastangos pasiliuosuoti nuo United Nations ir pradėti varyti Europoje savotišką, raudoną pamušalų taikos vaju.

Kad Rusijoje yra sudaryta "Laisvos Vokietijos" valdžia ar komitetas apie tai Sovietai savo karo alijantus nepainformavo.

Manifestas pasirašytas žymių komunistų partijos vadų ir buvusio 3-čio Internacionalo sekretoriaus.

To manifesto paskelbimas skaitoma Sovietų oficialis mulkinimas taip vadinamu panaikinimu Kominterno, organizacijos kuri turėtų sukelti pasaulinę revoliuciją ir platinti komunistų propagandą užsieniuose.

DUOS BRITAMS 200 LAIVŲ

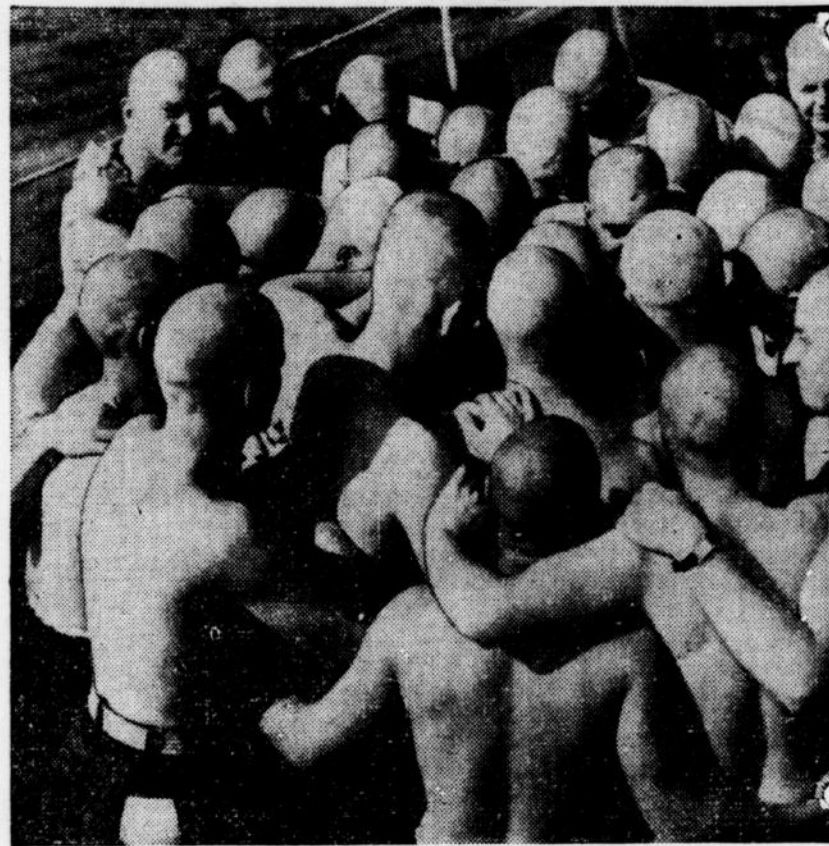
Churchill paskelbė jogei susitarimu su Rooseveltu Britanijai bus pervesta į porą šimtų laivų, kurie dabar yra statymo procese.

Tuos laivus Britai gaus bėgyje 10 mėnesių. Britai turi daugiau išlavintų jūrinių laivams operuoti.

Išmušta 200,000

Iš Stockholmo praneša kad pereitos savaitės Britų ir Amerikiečių lėktuvų bombardavimais Vokietijos miestų išmušta apie 200,000 gyventojų, tarp jų pora tukstančių Danų dirbtuvėse.

Vaikščios Plikai iki Nesugaus Submarino

Amerikos pajurio sargybos vyrai nusiskuto galvas plikai ir prisiekė neatauginti plaukų iki nepamatys priešų submarino ir nenuskandins jo.

IŠNAIKINO VOKIEČIAI - IR RUSAI

OFFICE of War Information iš Washingtono skelbia pranešimą gautą iš Švedijos, per ONA žinių agentūrą, kad Lietuvai ims "mažiausia dešimt metų" atstatyti iš po Vokiečių okupacijos ekonomiško apiplėšimo. Naziai okupantai, anot to pranešimo, panaikino beveik visą prekybą ir industriją, daugiausia nukenčia girininkystę ir agrikulturą.

Vokiečiai "melžia" Lietuvą kiek tik išgali, jie naudoja beveik visus pinigus kuriais neva perka iš žmonių jų produktus, bet tai yra viena priemonė apiplėšimo.

ONA neprimena ir Office of War Information neprideda to ką Rusai bolševikai padarė Lietuvai per vieną metų buvimą Lietuvoje. Vokiečiai naikina, persekioja tuos žmones kurie dar liko nuo bolševikų gyvi ir kuriuos raudonieji nespėjo ištremti į Rusijos gilumas.

Todel, Dirva ir pasakė, kaip tik Vokiečiai okupavo Lietuvą, išvydami bolševikus, kad ir vien ir kiti — kaip bolševikai taip ir naziai — lygiai negeistini, mūsų tėvynės priešai ir skriaudikai, ir kad Lietuviai nenori nei vieno, nei kito, o trokšta būti visiškai nepriklausomi.

Tam tikslui mes dirbkime ir toliau, telkdami visas savo jėgas, greta mūsų pastangų kad Amerika laimėtų karą. Ir privalome prašyti Amerikos kad neleistų vėl Rusams bolševikams į Lietuvą sugrįžti ir užvaldyti — tada Lietuva ne tik per dešimt metų bet ir niekad daugiau neatsitaisy — raudonieji mūsų tautą visiškai išnaikins.

MIRĖ KINIJO PREZIDENTAS

Čungking, Kinijoje, mirė Lin Sen, 81 m. amžiaus, Kinų respublikos prezidentas. Jis buvo mokslus ėjęs Amerikoje. Gen. Kai Šek užgirtas eiti prezidento pareigas.

Amerikos ir Britų lakunai tiek suplaišino miestą Hamburgą, Vokietijoje, kad sulgė Švedų žinių, "Hamburgas liovėsi egzistavęs".

Žaibas numušė lėktuvą. Mason City, Ia. — Rugp. 2 žaibas numušė ore skrendančio lėktuvo sparną, uždegė lėktuvą, ir žuvo penki kareiviai.

Nužudė kūdikius. Dayton, O. — Mrs. Christine Dickey, 28 m. amžiaus motina, užmušė du savo vaikučius, trečią prigirdė viedrę, ir pati pasikorė.

10 ŽUVO LĖKTUVO BANDYMUOSE

St. Louis, Mo. — Tukstančių žmonių akivaizdoje, Rugp. 1 užsimušė oro nelaimėje šio miesto mayoras ir devyni kiti asmenys, jų tarpe keli aukšti kariškiai. Jie buvo pasikėlę į orą išbandymui naujai išdirbamo sklandytuvo kareivių vežimui. Juos ištėpė į orą motorinis lėktuvas, ir ore tas sklandytuvas sudužo.

Šeši užmušta. New York, Harlem srityje, kur gyvena negrai, Rugp. 1 kilo riaušės tarp negrų ir baltųjų. Užmušta 6 negrai, 195 asmenys sužeista, daugiausia negrai, taipgi 40 policininkų sužeista. Riaušės prasidėjo kai policininkui norint areštuoti negrą, jį užstojo negras, ir policininkas jį nušovė. Negrai dėl to pradėjo riaušes ir daugumą krautuvų.

Amerikos lakunai su 75 lėktuvais nuskrido į Rumanią, kur atakavo Ploesti aliejaus laukus, svarbiausią Vokiečių aliejaus gavimo vietą.

DARBAI IR DARBININKŲ ŽINIOS

Tariasi su Karo Darbo Taryba. John L. Lewis, angliakasių unijos vadas, kuris ilgai ignoravo Karo Darbo Tarybą ir atsisakė su ja tartis angliakasių algų klausime, pagaliau nusileido. Jis dabar jau lankosi Karo Darbo Tarybos ofise ir tariasi apie nustatymą angliakasiams naujos didesnės mokesties už darbą.

Gelžkeliečiai tariasi del algų. Washington prasi-dėjo posėdis viršininkų 15 gelžkeliečių unijų, aptariui streiko klausimo, jeigu nebus pakelta mokesys — reikalauta 20c į valandą. Jiems buvo siulyta po 8c.

Šie darbininkai yra šiaip prie geležinkelių dirbantieji, neoperuojantieji. Jeigu kiltų streikas, valdžia paims geležinkelius į savo kontrolę.

Detroit. — Vėl sustreikavo apie 2500 Ford Motor Co. Highland Park dirbtuvės darbininkų, sulaukdamie karo reikmenų darbus.

Plieno dirbtuvėse visoje šalyje inėjo galion 48 valandų darbo savaitę be mokesčio už viršlaiką. Dirbtuvėms uždrausta imt daugiau darbininkų iki visi esantieji nedirbs pilnai 48 valandas savaitėje. Išimties padaryta tam tikriems skyriams ir raštinėms.

Cincinnati, O. — Karo Darbo Taryba užtvirtino Miami slėnio geležies liejyklų darbininkams algų pakėlimą po 5c valandai. Tas apima 5,000 darbininkų.

Užmušta 21. Ispanijoje, Alicante miestelyje, spro-gus dinamitui medžioklinėje ir žuvavimo išdirbystėje užmušta 21 asmuo, 46 kiti sužeista. Sprogimas ištiko kai degančio namo ugnis pasiekė dirbtuvę kur radosi dinamito.

Montreal. — Darbininkai trijose lėktuvų dirbtuvėse sustreikavo, kuomet atsisakė išpildyti jų reikalavimas mokėti bonus už praeitą laiką. Tose dirbtuvėse dirba virš 20,000 darbininkų.

Karvė nuvertė du traukiniu. Prie Rock Springs, Wyo., karvė atsirado ant geležinkelio bėgių, užlėkęs prekinis traukinis, pamušė jį po traukiniu važiuojančiu ir kitą pusę, ir virsdami vagonai užvirto ant važiuojančio ir kitą galą traukinio. Viso nuo bėgių nuvirto 50 vagonų.

Amerikos lakunai su 75 lėktuvais nuskrido į Rumanią, kur atakavo Ploesti aliejaus laukus, svarbiausią Vokiečių aliejaus gavimo vietą.

KAIP PHILADELPHIJOS LIETUVIAI RĖMĖ PIRMĄ LIETUVIŲ SKRIDIMĄ PER ATLANTIKĄ LIETUVON

10 Metų Dariaus ir Girėno Žuvimo Sukakties Paminėjimui

Rašo Zigmas Jankauskas

Kapt. Darius ir Leit. Girėnas tarp Philadelphia Lietuvos lietuvių pikniko "Vytauto" Parke, Gegužės 14, 1933, Philadelphiaje. Po Leit. Girėno kairė stovi p-lė Alb. Garliuskaitė. Kitų gražuolių vardų rašytojai negalima buvo sužinoti.

(Tęsinys iš pereinio nr.)

"Klišės jau senai kaip pasijus. Vienybė! Kitos giesmės vėliau p. Griniui. Tuo būdu reikia tikėtis kad viskas bus tvarkoj. Kaslink bendros tvarkos viską paliekame Tamišty nuožūrai. Rugsėjo 4 d. busime Scrantone, Pa. Malonėkite prisijūti nors dalį žemėlapiu su pažymėjimu vietos kur reikės nusileisti. Mes manome buti Scrantone iki skrisime į Philadelphia, t. y. nuo 2-ro iki apie 10 Rugsėjo. Todėl visas informacijas siųskite mano vardu į Scranton General Delivery.

Steponas Darius."

Pildant Kapt. Dariaus viršminėtą prašymą, Rugs. 31 d., jau buvo prideringai pasiūta "Road Map of Pennsylvania" ir kiti nurodymai kur randasi gegužinės vieta, jo nurodytu antrašu. Dabar, kaip galima pastebėti, V. V. komitetas galutinai susitaikė su lakunais ir visi tik laukė tos dienos kada galės su jais susitikti ir asmeniškai susipažinti.

Derybos vesta komisijos su lakunais kaip ir įtemptu būdu, tvirtai stovint savo nusistatymų ir sąlygų iš atvilgimo didžiū bedarbių ir sunkių ekonominių sąlygų. Nuomonė atstovuose buvo išsidirbus ta, jeigu lakunai nebūtų nusileidę pasiūlytomis sąlygomis, jų atskridimas į Vilniui Vaduoti pikniką nebūtų įmanomas. Tik paklausius ir sutikus su komisijos pasiūlytomis išlygomis, taip lakunai, taip Vilniaus Vadavimo reikalas daug laimėjo. Tik ačiū Dariaus ir Girėno mikiams dalykų ir reikalų supratimui susitaikymas turėti juos rengiamoje gegužinėje buvo galimas.

Toliau, susirinkimo numatyta buvo suvesti tame piknike programą. Nutarta pakviesti kalbėtojus Dr. E. G. Klimą, vietinį, Adv. Nadą Rastenį iš Baltimorės, Vienybės red. Joną Valaitį iš Brooklyn, ir S. E. Vitaitį, Tėvynės redaktorių iš New Yorko. Gegužinės programą vesti parinktas J. V. Grinius. Skelbimai pagaminti pavesta A. Garliuskui. Kvietimus pagaminti ir juos išsiuntinėti Lietuvių draugijoms ir parapijoms pavesta raštinininkui.

Draugijoms kviesti laiškas skamba sekančiai:

"Philadelphia, Pa.
Rugs. 23, 1932.

"Gerbiami Vientaučiai:
"Neabejojame, Tamistos jau skaitėte Lietuvių spaudoje arba girdėjote kad sumanymu Liet. Muzikalės Bendrovės ir Gedimino Klubu, Sv. Jurgio Liet. Pašalp. dr-stės, Lietuvių ūkės Pašalpinės draugystės, Liet. Respublikonų Klubu, Liet. Tautinės parapijos, SLA. 135 kp. ir ALT Sandaros 42 kp., tarta sudaryti komitetas parengti pikniką Vilniaus Vadavimo naudai."
"Sumanymas, kaip matote,

nėra asmeniškai kokios pavienės draugijos naudai arba asmeniui, bet Vilniui Vaduoti reikalams, kuriems, mes neabejojame, nesiras Lietuvių kurio būtu priešingas. Darbas piknikui parengti jau senai yra dirbamas, spauda labai daug apie tai rašė. Viskas jau yra sutvarkyta; parinkta reikalingi darbininkai, pasamdyta geri muzikantai; pasizadėjo dalyvauti Generalinis Liet. Respublikos Konsulas, P. Žadeikis, ir kiti žymūs kalbėtojai ir svečiai. Lietuviški vietos biznieri, kaip pastebėjote spaudoje, gausiai aukoja prekes veltui. O ypatingai šis piknikas bus vienu iš įžymiausių mūsų miesto, nes padarėme galutiną sutartį turėti Lietuvišką "Lindbergh'a", Kapitoną Steponą Darius ir jo sėbra Leitenantą Stasį Girėną, kurie atskris iš Chicago tuo orlaiviu kuriuo rengiasi kita meta lėkti iš New Yorko Kaunan! Tai bus pirmi ir mums iki šiol neregėti Lietuvių lakunai mūsų mieste.

"Piknike, Vytauto 'Parke', viršuje, ore, Lietuviai pirmą kartą pamatys Lietuvos drasnuolius 'dare-devils', kurių drasa ir velioniška rizika nustebino ir Amerikonus lakunus. Oru paskrajoti bilietai jau parsiduoda po \$1.00 ir aukščiau doliar. Ši darba pasiėmė virš išvardytos Lietuvių draugijos ant savo pečių, palikuosiojai Jus nuo sunkenybių, dabar tik tiktai kviečiame Jus, broliai Lietuviai, kuriems Vilniaus ir jo žemių atvadavimas rūpi, atsilaukti asmeniškai ar organizuotai rengiamam piknikui, kuris atsisbu Sept. 11 d., jei lytu, Sept. 18 d., 1932, viršminėtame parke.

Sirdingai visus kviečia, VV. Reng. Pikniko Komitetas Z. Jankauskas, rašt."

Sv. Kazimiero, Sv. Andriejaus ir Sv. Jurgio Lietuvių parapijų klebonams laiškas:

"Philadelphia, Pa.
Rugs. 31, 1932.

"Jūsų Mylistai:
"Sumanymu nekuriu vietos Lietuvių draugijų, klubų ir kuopų, jau suvisrė du mėnesiai laiko kaip likos sudarytas komitetas parengti pikniką Vilniaus Vadavimo naudai. Ir nuo laiko susikurimo, šis komitetas dirba išsijuoos idant padaryti rengiamą išvažiavimą Vilniaus reikalams kuopasekmingiausiai.

"Komitetas susidomėjo ne tik VV reikalais, bet taipgi pirmojo Lietuvių Skridimo per Atlantiką, Kapt. Dariaus ir lakuno S. Girėno, 1933, iš New Yorko Kaunan ir atgal. Ir, kad padaryti šią iškilnę žin-gėdesne, komitetas darė visas pastangas parsikviesti mūsų lakunus piknikui. Derybos jau užbaigta ir šie mūsų tautos drasnuoliai atskris ir drauge dalyvaus su mumis rengiamame pokilyje.

"Susidariusio komiteto giesmė yra kad visi Philadelphiačiai Lietuviai ir ju draugijos, ar jos atstovauja save ar ne, komiteto sudaryme, paremtu šį prakilnu musu tautai darba, atsilaukiant asmeniškai. Todel šiuomi kviečiame sirdingai Tamištą ir Jusu garbingos parapijos visus rėmėjus pributi pavieniais ar 'incorpore', užmiršus visa kas negero, bet atsiminus kad šis reikalas yra musu visu, be jokios išimties, reikalas, ir kad jis pilnai atsiektu savo tikslą.
"Vilniaus Vadavimo reika-

PHILADELPHIA

GRAZIOS PASTANGOS NUPIRKIMUI BOMBERIO

Chicago Lietuvos lietuvių parodė ką jie gali nuveikti: Margučio pasidarbavimu jie išpiko milijono dolarių vertės Karo Bonų ir nupirko už juos bomberį, kurį užvadino Lituanica. Tai Dariaus ir Girėno lėktuvo vardas, kuriuo jie skrido iš New Yorko į Kauną, dešimt metų atgal. Tai graži atmintis žuvusiems mūsų oro pionieriams. Philadelphia Lietuvos lietuvių irgi Dėdei Samuii padadėti karo pastangose, ir nuo Gegužės 16 susidaręs komitetas varo War Bonds pardavimo vėjų tarpe vietos Lietuvių, iš kurių nori sukelti pusę milijono dolarių nupirkimui kito bomberio ir užvardinti jį, gali buti, vardu Perkunas. Darbas, kaip girdėti, eina pasekmingai.

Komiteto darbuotės budas bonų pardavimui naudojamas surengimais Lietuvos lietuvių susirinkimų kiekvienoje miesto dalyje, Lietuvių salėse, klubuose, bažnyčiose; per Lietuvių radio programas, vedamus p. P. Antanaitienės ir p. A. Dziko; per Lietuvišką Liberty Federal Savings and Loan Association; specialiais laiškais ir asmeniškai aplankant numatytus stambesnius pirkėjus.

Komitetas spaudoje vajuas nereklamuoja, bet sunkiai, tyliai dirba savo pastangomis.

LIETUVOS REIKALAI

Antras reikalas — tai jau tiesioginiai Lietuvos vadavimai. Philadelphia Lietuvos lietuvių šio irgi neturėtų apleisti. Tai parėmimas knygos "Timeless Lithuania", kurią paršė buvęs Amerikos Ministeris Lietuvoi, Dr. Norem. Kas liečia Lietuvos vadavimą, šis reikalas Lietuvos lietuviams tolygiai yra svarbus kaip ir Karo Bonų pirkimas, tik šiam reikalui paremti reikia nesulyginamai mažiau aukoti. Penki, dešimt ar daugiau dolarių, šiais gerais laikais nenusikraus Lietuvos kšienais.

Didžiosios organizacijos, klubai, draugijos ir kuopos turėtų kiek daugiau paaukoti. Iki šiol tik pavieniai Philadelphiačiai kiek tepirsidėjo prie to svarbaus veikalo leidimo. Organizacijos niekuo nepasirodė. Kodėl? Ar mūsų organizacijose neliko Lietuvių kurie suprastų Lietuvos vadavimo reikalą?

Philadelphiajos veikėjas ir didis Lietuvių reikalų rėmėjas p. Kristopas Žemaitis, 1201 Green St., yra Lietuvai Vaduoti Sąjungos Pildomojo Komiteto narys, kuris prima aukas minėtai knygai leisti. Aukais galite priduoti asmeniškai ar pasiūsti laišku. Jei aukotojui reikalinga platesnių žinių apie "Timeless Lithuania" knygą ir jos reikšmę Lietuvos vadavimui atvilgiu, p. Žemaitis jums suteiks. Todel Philadelphiajos Lietuvos organizacijos ir pavieniai prisidėkite kiek kas galite prie šio švento darbo.

Z. Jankauskas.

lams piknikas atsisbu Rugsėjo 11, jei lytu, Rugs. 18, 1932, "Vytauto Parke". Liekam Su prideringa pagalba "VV. Reng. Pikniko Kom. Z. Jankauskas, rašt."

Rugsėjo 1, atsisbuo penktas išėilės VV. komiteto susirinkimas, Liet. Muzikalė salė. Šis susirinkimas buvo paskutinis prieš įvykstančią gegužinę.

(Bus daugiau)

Skaityk Amerikos

'Lietuvių Naujienas'

Mėnesinis žurnalas, 24 pusl. Metams tik 50c. (45) LIETUVIŲ NAUJIENOS 332 N. 6th Street Philadelphia, Pa.

DETROIT, MICH.

PROKURORO RAPORTAS APIE RIAUSES

Prokuroras William E. Dowling, ištyrinėjęs Detroit buvusias riaušes baltų žmonių su negrais, Birželio 21 d., dabar patiekė spaudai sekantį:

Negrai reikalavo kad būtų tyrinėjimas per grand jury ir kad baltieji žmonės kurie mušė negrus, būtų nubausti.

Bet prokuroras rado kad negrai pradėjo riaušes, riaušių vadovas buvo negras, Louis Martin, redaktorius negrų laikraščio ir negrų organizacijos vadovas. Jie samdė negrus valkata kad baltus žmones visaip užkabintų, daužytų, niekintų.

Laikė riaušių, sekmadienio naktį buvo suorganizuoti jauni negriukai, nuo 13 iki 20 metų, nusiūsti į Belle Isle Parką išvaikyti iš ten baltus žmones. Jie, žinodami kad tą dieną iš apie 100,000 tame parke dalyvavusių 85 nuos. buvo negrai, pirmiausia apdaužė baltą vaiką, paskui užpuolė vyrą ir jo žmoną, kurie atsisėdė valgė, apdaužė ir atėmė maistą; toliau, eidami namon per tiltą, stumė nigerkaitę į baltą merginą kurią kareivis lydėjo namon. Tada prasidėjo muštynės. Paskui nigeriukas parbėgęs į miestą paskelbė negrams buk balti žmonės imetė į upę nigerką su mažu vaiku. Taip riaušės ir plito.

Apie 4 val. rytė, 400 krautuvių, baltų žmonių laikomų, negrų apgyventojų vietoje, išdaužta langai ir viskas išvogta. Gattekariams einant per jų sritį, 50 baltų žmonių valia žiaurusių į darbą buvo išvaryti iš gattekarių ir sumušti. Policija buvo bejėgė riaušes sulaukyti, nes policininkams buvo uždrausta į negrus šauti.

Balti žmonės negalėjo ilgiau to pakęsti, ir 5 val. ryto prasi-dėjo negrų gaudymas, ir taip juos sutvarkė kad per dvi dienas jie bėjojo pasirodyt baltų žmonių gyvenamose vietose.

Vėliau policijai buvo pavalyta šauti į negrus, riaušių su-laikymui.

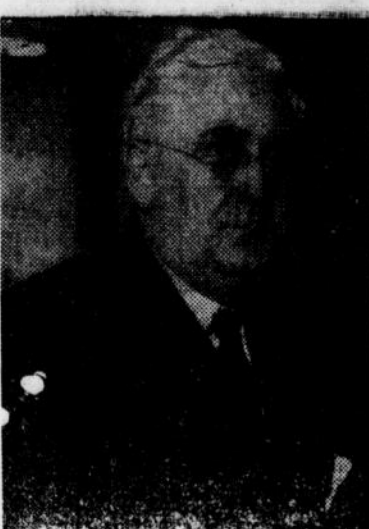
Policijos komisijonierius patvirtino prokuroro pranešimą, ir kad už sukurstymą negrų kaltė puola ant to negrų laikraščio ir negrų organizacijos vadų.

Birželio 21, per 12 valandų, riaušių pradžioje, komisijonieriaus tvirtinimu, Receiving Ligoninės rekordai parodo, buvo sužeista 117 balti, 35 negrai ir 44 policininkai. Per visas riaušes: 222 balti, 110 negrų, 73 policininkai. Bet negrų yra daug mirusių namie po riaušių.

V. M.

•ARKLIAI, drambliai ir tūli kiti gyvuliai gali miegoti stovėdami.

Naujas OEW Vedėjas

Leo T. Crowley paskirtas naujai įsteigto biuro, Office of Economic Warfare, vedėju.

DAYTON, OHIO

KETURIŲ TAUTŲ PROGRABAS

Liepos 29, Island Parke įvyko muzikalis programos keturių tautų: Graikų, Čekų, Lenkų ir Lietuvių. Lietuvius atstovavo žymi akordionistė, Cecilija Melašutė (Lisankis). Ji buvo apsiirngus tautiniais Lietuviškais rubais, atgrojo labai pasekmingai šias Lietuviškas dainas: Lietuva Tėvynė, Plaukia Nemunėlis, Šalta Žiemuzė, Klumpakojis, Pampalio-nas ir Noriu Miego. Publikai patiko jos grojimas, o ypač mums Lietuvos lietuviams buvo didelis pasigerėjimas. Jeigu ne Cecilija tai vargiai kas būtų atsi-radę išpildyti šį Lietuvišką programą. Už tai jai garbė.

NAUJAS KAPAS.

Liepos 27, po dviejų metų sirgimo, mirė Ignas Gužauskas, 69 m. Čia liko žmona, sūnus Juozas, Rochester, N. Y., gyvena bro-lis Kazys; taipgi Lietuvoje—brolis ir sesuo. Iš Lietuvos pa-ėjo Laižubius m., Mažeikių ap. Buvo linksmo budo žmogus, taipgi labdaras ir visokių gerų reikalų rėmėjas; mėgo skaityti knygas ir laikraščius ir bu-vo ilgametis Dirvos ir Keleivio skaitytojas.

Jis buvo veiklus Lietuviško-je organizacijose, daugiausia darbuosli SLA 105 kuopoje. Nariai įvertina jo atliktus dar-bus SLA. labui. Visi grabne-šiai buvo SLA 105 kp. nariai, taipgi didokas skaičius narių palydėjo į kapines, Memorial Park, kur liko palaidotas šalia Julės Stulgaitienės. Buvo ap-dovanotas gausiai gelėmis, ir 17 automobilų su žmonėmis palydėjo į kapines. Gaila ne-tėkus tokio Lietuvis, kuris bu-vo savo tautos mylėtojas ir rė-mėjas. Lai tau, Ignai, buna amžina ramybė.

D. Rep.

•KAREIVIAMs guzikai ir ženklai daroma iš plastiskų medegų, taip kad per 1843 me-tus bus sutaupta 365,000 sva-rų metalo.

Naujo Britų Karo Laivo Kanuolės Valdytojai

Šitai apsitaisė jureiviai stovi prie kanuolių ant Britų ka-ro laivo, didelio 31,000 tonų, Malava. Kiekvienai didžiulei ka-nuolei valdyti reikalinga po keliolika vyrų. Britai pastatydino kitą didelį karą-laivą, Repulse, 32,000 tonų, vardu to ka Japo-nai paskauđino Gruodžio 9, 1941 metais.

MIRIMAI

MIRĘ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

(Žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dykal)

MIRĘ 10,600 IŠEIVIŲ LIETUVIŲ

Su šiaame numeryje telpančiais mirusių vardais, šiame skyriuje talpinamų mirusių iš-eivių Lietuvių skaičius pasie-kė jau 10,600, nuo Vasario mė-nesio, 1937 metų.

AVIZONIS Juozas, mirė Birž. 17, Philadelphia, Pa.

BUDZEIKA Jonas, mirė Lie-pos 1, Edwardsville, Pa.

SERPETIS Pranas, mirė Lie-pos 12, Chicagoj. (Raseinių ap., Tenenių par., Lileikenų k.). Amerikoje išgyveno 39 metus.

TOTORAITIENĖ Pranė (Vidi-slauskaitė), pusamžė, mirė Liepos 13, Chicagoj. (Šakių aps., Kaimelio p., Aleksan-dravos k.). Amerikoje išgy-veno 29 metus.

JUSKIS Izidorius, pusamžis, mirė Liepos 11, Chicagoje. (Raseinių ap., Eržvilko p., Pikelių k.).

LIETUVNIKAS, Kun. Juozas A., 78 metų, mirė Liepos 22, Baltimore, Md. (Viščiakai-mio). Amerikoje išgyveno nuo 1884 metų.

BENUSIS Povilas, 21 m., mi-rė Liepos 22, Cleveland, O. Sunus Juozo ir Onos Benu-sių.

GRUSKA Stasys, 30 m., mirė sužeistas laikė darbo ang-lies kasykloj, Liepos 23, Ex-eter, Pa. Gimęs Larksville, Pa.

PINKEVIČIUS Tadas, 46 m., mirė Birž. 1, New Britain, Conn.

MUCKUS Jonas, 62 m., mirė Birž. 18, Plymouth, Pa.

BIELSKIENĖ Rožė, 58 metų, mirė Geg. 27, Chicagoj.

RITELIS Mikas, 74 m., mirė Bal. 24, Luzerne, Pa.

BALTRUSAITIS Antanas, 54 m., mirė Bal. 17, Auburn, Me. (Gimęs Kunatave).

PEČUKAITIENĖ Antanina, mirė Liepos 11, Baltimore, Md.

PIRAVICIUS Pilypas, mirė 11 Liepos, Baltimore, Md.

AKSTINAS Kostantas, mirė Liepos 13, Norwood, Mass.

NEVULIS Juozas, 45 m., mi-rė Birž. 30, Suoth Boston, Mass., kur buvo ir gimęs.

KASELIENĖ Jieva (šeštuke-vičiutė), 62 m., mirė Liepos 2, So. Boston, Mass.

GRIMALIS Motiejus, pusamžis, mirė Liepos 15, Chicagoje. (Tauragės ap., Pagramančio p., Kreivukų k.). Amerikoje išgyveno 31 metus.

JOGINAS Antanas, 36 m., mirė Liepos 22, New Yorke.

PETRAUSKAS Juozas, 35 m., mirė Geg. 6, Berisso, Argen-tinoj. (Jurbarko p., Skirsnemuniškių k.).

KRIVAS Petras, 37 m., mirė Geg. 9, Buenos Aires, Ar-gentinoj. (Alytaus ap., Per-lojos val.).

KOZIČIENĖ Emilija, 49 m., mirė Birž. 13, So. Fork, Pa. LUCAS Fred, mirė Liepos 16, Chicagoj. (Tauragės apskr., Kaltinėnų par.).

MISIUNAS Jonas, pusamžis, mirė Liepos 20, Chicagoje. (Daugeliškų p., Urbelių k.). Amerikoje išgyveno 30 metų. STACKUNAS Petras, pusam-žis, mirė Liepos 26, Chica-goj. (Alytaus ap., Seirijų p. Žagarų k.).

AKRON, OHIO

Smulkios Žinios

TRAGIŠKA MIRTIS

J. Jonuška gavo ypatingą ži-nią iš Sharon, Pa., kad jo kai-mynė iš Lietuvos, Uršulė Kve-derienė, Liepos 23, naktį už-sidegus namui, ugnyje sudegė, o jos įnamis, kuris pas ją gy-veno, iš degančio namo išbėgęs per liepsnas ir degant jo ru-bams, šoko į šulinį ir ten pri-gėrė. Taip du Lietuviai nelai-minga mirė.

Kvederienės nuosavas na-mas, kuriame ji mirtį sutiko, radosi Mansury, Ohio, prie ru-bežiavos Ohio ir Pensylvanijos, visai arti Sharon. Masury miestukas nedidelis, vandentie-kio neturi, taigi namui staiga užsidegus ir nesant vandens, sudegė namas ir jos savininkė.

Kvederai 1919 m. atvažia-vo iš Wisconsin valstijos pas tuokart buvusį biznierių S. Ro-davičių, kuris Kvederus pri-glaudė, parupino darbą Akro-ne, ir jie čia išgyveno iki Ho-over'o nedarbo laikų. Užėjus depresijai išvažiavo į Sharon, Pa. Pats Kvederas prieš du metus mirė, o dabar sutiko ne-laimingą mirtį jo žmona.

Velionė U. Kvederienė buvo 55 m. amžiaus, paėjo Satų p. Mažeikių ap., o jos įnamis, Te-odoras Survilas, buvo 51 m. amžiaus; paėjo iš Kauno aps., buvo nevedęs, visą laiką gyve-no Sharon ir turėjo gerą dar-bą.

Kvederienės liko du sunai ir dvi dukterys, visi suaugę ir ve-dę. Išlėkites amžinai šios ša-lies žemelėje.

Jonikų dukte lankėsi palei Chicago, ant farmos, pas savo mirė Liepos 22, New Yorke. dėdė Joniką. Kalnas.

DELLA C. JAKUBS

(JAKUBAUSKIENĖ—Laisnuota Laidotuvių Direktorė)

REIKALĖ VEŽIMAI LIGONIAMS PERVEŽTI. Kambariai pašarvojimui leidžiama naudotis nemokamai.

LITHUANIAN FUNERAL HOME

6621 EDNA AVENUE ENdicott 1763

P. J. KERSIS

809 Society for Savings Bldg.

OFISO TELEFONAS: Main 1773.

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreip-kitės į mane, gausit pigią kainą. Taipgi gausit patarnaviną įvai-riuose apdraudos-insurance reikaluose. Sutaisau paskolas pirmo mortgeio. Patarnavimas ir išpildy-mas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Naujoje Vietoje

Nikodemus A. Wilkelis

Laisnuotas Laidotuvių Direktorius IR BALZAMUOTOJAS

Sermonims kambarius duodame vartoti nemokamai

Naujoj, moderniniai įrengtoji nuosavioj vietoj

6202-04 SUPERIOR AVE. HEnderson 9292

Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse!

LAISVA LIETUVA

Laisvę Pažinę —
Jungo Nevilksim!

Lietuvos Prezidentas Antanas Smetona Dalyvaus Pensylvanijos Liet. Dienoje, Lakewood, Pa., Sekm. Rugpj. 15

Iškilmę Rengia Mahanoy City, Girardville, Shenandoah, Tamaqua, Minersville, Frackville, Maizeville, St. Clair ir Coaldale Lietuvių Parapijos. Dalyvauja Paprastai Tūkstančiai Lietuvių

Tarp daugelio paveikslų Gileičio knygoje "Amerika ir Amerikos Lietuviai", vienas vaizduoja pirmąjį nepriklausomos Lietuvos Respublikos atstovą, Joną Vileišį, angliakasio rubuose įsivilkusį ir pasirušusį su keliais Lietuvos angliakasiais leistas į Pensylvanijos požemius, kur tūkstančiai Lietuvių nuo 1868 metų dirbo ir dar tebedirba. Tai simbolingas paveikslas: nepriklausomos Lietuvos sunus svečiuose pas tirščiausių Amerikos Lietuvių sluosni — tų Amerikos Lietuvių kurių talka nepriklausomą Lietuvą sukurti ir apginti dar iškiam nėra tinkamai mūsų istorikų aprašyta ir nuvaizduota.

Dabar, kilniems tautiniams ir tikybiniais tikslams ruošiamą Lietuvos Dieną, sekmadienį, Rugpjūčio 15, Pensylvanijos Lietuvius lankys kitas to burio Lietuvos patriotų sunų, kurie, kaip Vileišis, amžių pašventė Lietuvos tautos laisvei. Tai pirmutinis ir dabartinis Lietuvos Respublikos Prezidentas, Antanas Smetona.

Malonaus Mahanoy City klebono, Kun. P. Česnos kviečiamas, p. A. Smetona bus garbingas svečias Lietuvos Dienoje, Lakewood, Pa.

Tai bus ne pirmas gerbiamo svečio atsilankymas pas Pensylvanijos Lietuvius, bet pirmas gausiose mainerių miniose dalyvavimas. Atvežęs, kaip jis sakė, nepriklausomos Lietuvos vėliavą Amerikos Lietuviams tikslu kad Amerikiečiai ją vėl laisvon Lietuvon sugrąžintų, Prezidentas A. Smetona, kito garbingo Prezidento, Roosevelto, paragintas eiti įieškoti Lietuvos laisvei draugų tarp savo tautiečių Amerikoje, jau lankėsi keliose Pensylvanijos kolonijose.

Prezidentas A. Smetona dalyvavo ir Pensylvanijos Lietuviams katalikams brangiam minėjime — 50 metų Mt. Carmel parapijos sukaktuvėse, paskiestas Kun. Dr. J. B. Konciaus, aukštai mokyto kunigo, parašiusio apie D. L. K. Vytautą istorinę studiją. Tose sukaktuvėse asistavo dalyvavo ir dabartinis Prezidento kvietėjas, Kun. P. Česna.

Savo kalboje p. Prezidentas tada Mt. Carmel sakė: "Atvažiuodamas Amerikon atsivežiau ne nusiminimą, bet viltį Lietuvą atkurti ir kad Amerika padės tame atkurimo darbe. Tarp Amerikos ir Lietuvos yra gyvas ryšys. Kiekvieno Lietuvio pareiga vaduoti savo žemę. Tat prašau, ką darote Bažnyčiai, dar daugiau darykite, ką darote tautai, dar daugiau darykite."

KUR LIETUVIAI PRADĖJO GYVENTI IR DIRBTI

Lietuvių emigracija, platesnė vaga prasidėjus 1868 metais, taip susibėgo kad dauguma Lietuvių iki 1900 metų vyko rytinėn Pensylvanijon. Tą pažymi ir Kun. Dr. Bartuška, buvęs Mt. Carmel klebonas, savo išleistoj knygoj, "Lietuvos Nepriklausomybės Kryžiaus Kelias". Kun. Jonas Žilius, 1899 metais, bandė suskaičiuoti kiek Lietuvių tada Amerikoje gyveno. Jis priskaitė 48,966, kurių 52 nuosimčiai gyveno Pensylvanijoje, iš jų 40 nuosimčių angliakasyklų srityse. Tokie miestų vardai kaip Danville, Shamokin, Mahanoy Ci-

Lietuvos Respublikos Prezidentas Antanas Smetona

ty, Minersville, Plymouth, Shenandoah, Nanticoke, Scranton ir kiti buvo kasdieninis apsi-reiškinimas mūsų spaudoje. Shenandoah net "Amerikos Lietuvių sostinės" titulą per eilę metų nešiojo.

Kada 1930 m. buvo Amerikos gyventojų cenzas, pasirodė kad tik Illinois viršija Pensylvaniją Lietuvoje gimusių Lietuvių skaičium (Illinois — 30,358, Penna — 30,227).

Dešimts metų vėliau, 1940 cenzu, Illinois turėjo 44,733 Lietuvoje gimusių, Pensylvanija 37,079. Bet Pensylvanijos Lietuviai organizaciniai stipresni. Toje valstijoje gimę mūsų milžinai Susivienijimai (katalikų ir tautinis) čia turi daugiausia kuopų ir narių (katalikų — 103 kuopas, 5,430 narių, 1938 metais; tautinis — 109 kuopas, 4,448 narius, 1942 metais).

Parapijų kurimo istorija patvirtina Pensylvanijos Lietuvių gausumą ir organizacinę energiją: iki 1900 metų iš 39 sukurtų parapijų, 20 įsikūrė Pensylvanijoje, 19 kitur. Deja, trys jų atiteko Lenkams. Kai kurios tų parapijų jau spėjo minėti 50 metų gyvavimo sukaktis. Pavyzdžiui, Pittstono (1935 metais), kuri išleido net jubilėjinę knygelę vardu "Pittstono Lietuvių Istorija". Tai seniausia grynai Lietuvių parapija Amerikoje.

Mahanoy City parapija savo aukštinį jubilėjų minėjo 1938 metais. Prie dabartinio jos klebono, Kun. P. Česnos, tapo atidaryta mokykla (1925 m.),

kur moko Seselės Pranciškie-tės.

Plymouth parapija (Kun. A. Burbos įkurta, atskiriant Lietuvius nuo Lenkų) savo jubilėjų minėjo 1939 metais. Jos dabartinis klebonas Kun. Sinkevičius, čia klebonauja nuo nuo 1924 metų.

"Sostinės" Shenandoah parapijos 50 metų sukaktis minėta 1941 metais (pirmoji parapija įkurta 1871 m., atiteko Lenkams). Buvo išleista gražus leidinys.

Apie Mt. Carmel parapijos jubilėjų, 1942 metais, minėjo me aukščiau.

1942 metais 50 metų sukaktis išpuolė dar šioms parapijoms: Forest City, Wilkes-Barre, Shamokin ir Scranton. Tos datos įrodė senumą įsigyvenimo ir stiprumą Pensylvanijos Lietuvių.

LAIKRAŠČIŲ ISTEIGIMO SRITIS

Organizacijų darbu pasididžiudami, Pensylvanijos Lietuviai užima ir žymią vietą kulturine veikla. Paimkime spaudą. Čia, šioje kietos angliakasyklų srityje, gimė du, jau senai savo 50 metų jubilėjų minėję ir šiadien tebeina, laikraščiai: VIENYBĖ, įkurta 1886 metais, Plymouth, dabar eina Brooklyn, N. Y.), ir SAULE (įkurta Mahanoy City, 1888 metais, ir dabar ten tebeinaanti).

Shenandoah gali prisiminti Dr. J. Šliupo Lietuvišką Balsą, čia ėjusį nuo 1885 metų iki Bal. 17, 1887. Apie šį laikra-

stį Kun. Milukas sakė: "Šis laikraštis atsistoja ant tikrai tautinių pagrindų".

Kitas įdomus Shenandoah-riškiams leidinys buvo Robert Kuncmono "Pensylvanijos Darbininkas" (sutrumpinęs vėliau vardą į Darbininkas). Jo pirmas numeris išėjo Rugpj. 21, 1896, paskutinis Birž., 1898. Redagavo A. Lalis, garsijų mūsų žodynų autorius.

Turbūt yra dar žmonių atsimenančių V. Stagarą (J. Šliakio) Viltį, kurios pirmas numeris pasirodė Shenandoah 4 Vasario, 1899 m. Relaguoti vienerius metus padėjo Jonas Montvila, išvertęs istorines apysakas "Pajauta" ir "Ben-

Hur". Šis laikraštis sustojo 1901 metais, bet 1907 m. vėl atgijo "Darbininkų Viltis" vardu ir ėjo iki 1914 metų. Jo leidėjas-redaktorius Šliakys išvyko Lietuvon po pereito karo ir apie jį nėra žinių.

Nuo 1904 iki 1909 m. Shenandoah'ryje ėjo Kun. Miluko savaitinis žvaigždė. Čia tuo metu buvo leidžiamas ir jo rimtas žurnalas Dirva-žinynas.

Plymouth, be Vienybės Lietuvių (dabartinės Vienybės) gali dar didžiulius pirmutinių grynai tikybinių, katalikiškų laikraščių "Valtis Devyniolikto Amžiaus", kurį Kun. Burba leido nuo Bal. 4, 1894 iki Bal. 17, 1895. Tai pirmtakunas dabartinių Tėvų Marijonų "Laivo", Pranciškonų "Varpelio" ir Jezuity "Žvaigždės".

Wilkes-Barre gimė katalikų savaitraštis Draugas (1909), dabartinis dienraštis, vėliau perkeltas Chicago. Wilkes-Barre pradėjo eiti Tėvynės Balsas, kuris neįsigyveno. Jį dabar pavaduoja iš Brooklyn atkeltas katalikų Susivienijimo organas Garsas, gambiai redaktoriaus M. Zujaus tvarkomas.

Mt. Carmel ir Scranton matė Dr. J. Šliupo redaguojamą Naują Gadynę, kuri savo aštriu tonu daugeliui nepatiko, bet ėjo nuo 1893 iki 1896 metų. Ji buvo Lietuvių Mokslo Draugijos organas.

Nuo 1910 iki 1915 Scrantone ėjo daugeliui žinomas Šliupo mokslo ir literatūros žurnalas Laisvoji Mintis.

Philadelphia, kaip žinoma, gimė socialistų Kova, mirus pereito karo sukuriuose.

Tai ne visa Pensylvanijos Lietuvių istorija. Kun. Milukas, atmintime, šimtus savo istorinių lapų pašventė vien šios valstijos Lietuvių veiklai: uni-joms, streikams, kooperatyvams, chorams, benams, draugijoms, kurių šiame straipsnyje nei suminėti negalima.

DETROIT, MICH.
LVS 6-TO SKYRIAUS SUEIGA PAS PETRIKUS

Sekmadienį, Rugpj. 1, Lietuvai Vaduoti Sąjungos 6-to skyriaus nariai ir narės susirinko puošnioje pp. Petrikų rezidencijoje, Grosse Point Farms, Mich. Tikslas buvo atlaikyti eilinį skyriaus susirinkimą ir turėti draugišką pikniką, taip ir įvyko. Atlaikyta trumpas susirinkimas, kuriame prisirašė trys naujos narės: Magdalena Greivienė, Ona Cibulskienė, ir Albina Ambrozienė.

Susirinkimui buvo pranešta kad gal atsilankys Detroito p. Prezidentas A. Smetona, pasi-matyti su Detroitiečiais ir pamatyti kaip Detroitas išrodo vasaros laiku. Šiuo atsitikimu, p. Prezidento priėmimui nebus rengiama viešų iškilmių, tik taip sau privatinio pobūdžio pasimatymas ir vaišės. Tuo pasirupinti palikta centro valdybos nariams Dr. Jonikaiciui, J. Smailiui ir skyriaus pirminkui H. Kapturauskui.

Kalbėtasi ir kitais bėgančiais reikalais.

Smagu buvo turėti susirinkimas atvirame ore, pp. Petrikų sodne, o dar labiau visi prasmagėjo kaip pp. Petrikai pradėjo vaišinti putojančiu alumi ir "Canadian Club". Taigi iš susirinkimo perėjom į pikniką.

Rupestingos ponios Motuzienė, Simienė ir Smailienė patiekė užkandžių. Pasismaginę vyrai pradėjo daryti sodne gimnastikas ir žaidimus, o moterys vis po medžių prie stalo sėdėjo.

Kada sugrįžome pas jas, paaiškėjo kad jos neveltui sėdėjo: jos suplanavo ir suorganizavo komitetą rinkimui apnešiotų drapanų kurias po karo bus galima siųsti į Lietuvą.

Komisija susidarė iš šių: V. Motuzienė — pirmininkė; M. Petrikienė — vice pirm.; M. Smailienė — išdinkinė; Marė Sims — Raštininkė; B. Greivienė, A. Cibulskienė ir A. Ambrozienė — globėjos.

Detroito Lietuviai, kurie turite apnešiotų rubų, nenaikinkite, palaikykite iki karo pabaigai arba pridukite bent vienai iš suminėto moterų.

Ačiū pp. Petrikams už tokį nuosirdų priėmimą. D. Rep.

tuvos atmintis, Lietuvos Prezidentas A. Smetona, Rugpjūčio 14-15 atkankys Lietuvių angliakasių kraštą, Lietuvių Dienos progą. Sueikime visi ir padėkime įvykdyti troškimą— Nepriklausomos Lietuvos vėliavą vėl laisvon Lietuvon sugrąžinti! Vyt. Širvydas.

AUKOS NOREM'O KNYGAI 'TIMELESS LITHUANIA'

Aukas ir prenumeratas knygai siųskit adresu: LVS Centras, 6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

DETROIT, MICH.

LVS 6-TO SKYRIAUS SUEIGA PAS PETRIKUS

Sekmadienį, Rugpj. 1, Lietuvai Vaduoti Sąjungos 6-to skyriaus nariai ir narės susirinko puošnioje pp. Petrikų rezidencijoje, Grosse Point Farms, Mich. Tikslas buvo atlaikyti eilinį skyriaus susirinkimą ir turėti draugišką pikniką, taip ir įvyko. Atlaikyta trumpas susirinkimas, kuriame prisirašė trys naujos narės: Magdalena Greivienė, Ona Cibulskienė, ir Albina Ambrozienė.

Susirinkimui buvo pranešta kad gal atsilankys Detroito p. Prezidentas A. Smetona, pasi-matyti su Detroitiečiais ir pamatyti kaip Detroitas išrodo vasaros laiku. Šiuo atsitikimu, p. Prezidento priėmimui nebus rengiama viešų iškilmių, tik taip sau privatinio pobūdžio pasimatymas ir vaišės. Tuo pasirupinti palikta centro valdybos nariams Dr. Jonikaiciui, J. Smailiui ir skyriaus pirminkui H. Kapturauskui.

Kalbėtasi ir kitais bėgančiais reikalais.

Smagu buvo turėti susirinkimas atvirame ore, pp. Petrikų sodne, o dar labiau visi prasmagėjo kaip pp. Petrikai pradėjo vaišinti putojančiu alumi ir "Canadian Club". Taigi iš susirinkimo perėjom į pikniką.

Rupestingos ponios Motuzienė, Simienė ir Smailienė patiekė užkandžių. Pasismaginę vyrai pradėjo daryti sodne gimnastikas ir žaidimus, o moterys vis po medžių prie stalo sėdėjo.

Kada sugrįžome pas jas, paaiškėjo kad jos neveltui sėdėjo: jos suplanavo ir suorganizavo komitetą rinkimui apnešiotų drapanų kurias po karo bus galima siųsti į Lietuvą.

Komisija susidarė iš šių: V. Motuzienė — pirmininkė; M. Petrikienė — vice pirm.; M. Smailienė — išdinkinė; Marė Sims — Raštininkė; B. Greivienė, A. Cibulskienė ir A. Ambrozienė — globėjos.

Detroito Lietuviai, kurie turite apnešiotų rubų, nenaikinkite, palaikykite iki karo pabaigai arba pridukite bent vienai iš suminėto moterų.

Ačiū pp. Petrikams už tokį nuosirdų priėmimą. D. Rep.

tuvos atmintis, Lietuvos Prezidentas A. Smetona, Rugpjūčio 14-15 atkankys Lietuvių angliakasių kraštą, Lietuvių Dienos progą. Sueikime visi ir padėkime įvykdyti troškimą— Nepriklausomos Lietuvos vėliavą vėl laisvon Lietuvon sugrąžinti! Vyt. Širvydas.

Waterbury vėl su \$40 Aukų Daugiau

Per pačius vasaros karščius, atsiranda gerų Lietuvių kurie nepatingi pasidarbuoti Lietuvos reikalams.

Jonas Tareila iš Waterbury, Conn., prisuntė \$40 ir rašo: Siunčiu Norem'o knygai surinktas aukas, \$40. Aukus surinko J. Tareila ir Petras Steponavičius. Aukavo:

Lithuanian Independent Political Club	10.00
Riverside Baking Co.	10.00
Tadas Mikutas	5.00
Vincas Kenausis	5.00
Hipolitas J. Kutelis	5.00
Jonas Panaruskas	5.00

IS DETROIT, MICH.:

Dr. J. Jonikaitis prisuntė \$15 šių Lietuvių:

Charles Stepanauskas	5.00
Anna Stankevich	5.00
Bernice Stankus	5.00

IS BROOKLYN, N. Y.

J. Ambraziejus prisuntė: Lietuvių Vaizbos Butas 5.00 LVS 2-rfas Skyrius 5.00 Pranas Narvydas 2.00

IS PASKIRŲ VIETŲ

J. Kasputis,	
Kenosha, Wis.	5.00
A. J. Normanth, D.N.	
Chicago, Ill.	5.00
Mr. & Mrs. John R. Macas	
Chicago, Ill.	5.00
Jieva Zorskienė, Cleveland	1.00

KAS DAUGIAU?

Iki knyga bus siuntinėjama, dar yra proga kiekvienam geram Lietuviai prisidėti prie jos išleidimo, prisiunčiant savo auką ir užsakymą knygos. Tuomi pat dar tų visų vardai tilps knygoje ir tai bus istorinis liudymas, čia ir vėliau Lietuvoje, kad tamsta esi prisidėjęs prie išleidimo "Timeless Lithuania" — tos knygos kuri dabartiniu laiku yra viena-tinė tiksliausia priemonė atkreipti akis Amerikos politikos vadų ir kitų šalių diplomatų į mūsų mažą šalį, kuri turi garbingą istoriją, kuri mokėjo gyventi nepriklausomybės atgavus, ir kuriai to gražaus gyvenimo jos kaimynai pavydėdami puolėsi vienas po kito Lietuvą terioti.

Iš šios knygos Amerikiečiai vaizdžiai matys mūsų tautą ir jos gražią šalį Lietuvą ir palinks ją užtarti ir reikalauti jos atsteigimo.

Aukas galima siųsti laiškuose įdėjus popierinius ir adresuojant:

LVS CENTRAS
6820 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio.

Pageibėkit išleisti Dr. Owen J. C. Norem knyga

TIMELESS LITHUANIA

KNYGA IŠEIS ANGLIŠKOJE KALBOJE 300 PUSL. DIDUMO, ILIUSTRUOTA

SIŪSKIT SAVO AUKĄ ŠIADIEN

Kas duos \$5.00 ar daugiau gaus vieną knygą

Gyvename labai svarbų metą, esame gal išvakarėse to rytojaus kada bus svarstomas, o gal jau ir sprendžiamas, mažųjų kraštų likimas, taigi ir Lietuvos buitis. Bukime pasiruošę jį sutikti talkoje. Tegul laiku gauna Angliškai kalbanti visuomenė tikrą Lietuvos nušvietimą. Dr. Norem'o knyga puikiai atitinka tą skubų uždavinį. Ji suras Lietuvai daug draugų, stojančių už Lietuvai tautos bylą.

Lietuvos priešiiai yra prirašę ir dar teberašo apie ją visokių neteisybių. Jie siekia, suklaidinę pasaulį, pakirsti pasitikėjimą Lietuvai tauta. Tokios piktos li-

teratūros yra paskleista visuose kraštuose. Mums reikia kovoti su ta piktybe, tiesa kovoti prieš melą, parodyti Lietuvai tikroje šviesoje, parodyti kokia ji išties yra buvusi ir kokia dabar yra. Tokios šviečiamosios literatūros dar labai mažą teturime. Reikia jos daugiau. Del to kiekvienas spaudos žodis, rimtai aprašęs Lietuvai tautą ir mūsų gimtąją šalį yra mums labai brangus.

LIETUVAI VADUOTI SĄJUNGA

6820 Superior Avenue Cleveland 3, Ohio

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARIUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

Argi tai Amerikos Lietuvių Konferencija?

PAVASARĮ, Lietuvių spauda vienur-kitur kėlė sumanymus susaukti Amerikos Lietuvių seimą, kur būtų nutarta įkurti tokia organizacija kurioje turėtų įtilpti visos Lietuvių srovės stojančios už nepriklausomos Lietuvos atsteigimą. Vieni buvo už tai kad tokis seimas būtų tuojau susauktas, kiti už tai kad pirma dar reikėtų išdiskutuoti programas tokiam seimui ir jo susaukimo tvarka.

Bet tokio seimo šaukimo klausimas spaudoje buvo sustojęs. Tik štai, staiga skaitome daugybėje laikraščių pranešimą kad šaukiama konferencija rugsėjo 2-3, Pittsburghe. Ir kas ją šaukia? Gi Amerikos Lietuvių Taryba. Pajudino uodegą išgašęs teliokas... Gulėjo-gulėjo padirgis ir atgijo, tik ne nuo galvos, o nuo uodegos.

Apie A. L. Tarybą žinome tiek kad 1940 metų rudenį lankėsi ji pas Prezidentą Rooseveltą ir buvo priimta labai palankiai Lietuvos išvadavimo atžvilgiu. Visi džiaugėmės tuo A. L. T. žingsniu. Bet mūsų džiaugsmas neilgai tęsėsi. Ta savaime atsiradus organizacija nutilo, o jai vadovaujantieji žmonės per savo laikraščius puolė neliaujamai šmeižti Lietuvos Prezidentą ir niekinti kiek įmanydami Lietuvos vyriausybę, vadovavusią kraštui nuo 1926 metų pabaigos iki bolševikų užpuolimo. Šmeižė ją, juodino, nei kiek ne mažiau kaip jų konkurentai iš Vilnės ir Laisvės. Tuo tarpu Taryba tylėjo, tik kartas nuo karto šukteldavo lyg per sapną.

Susilaukus nemaža kritikos iš šalies, nutarė pajudėti ir pajudėjo pereita žiema New Yorke. Didžiausias to pajudėjimo įvykis — tai kad p. Šimutis pasibučiavo su p. Grigaičiu. Bučiamosios garsas atsimušė Lietuvių spaudoje. Daug buvo komentarų tam įvykiui ir maža tebuvo girdėti apie Tarybos darbus.

* * *

DABAR ji vėl sujudo, šaukia konferenciją. Norėjote visų Amerikos Lietuvių seimo, tai va mes, niekeno nerinkti, kviečiame visus kuriuos norime atvykti į mūsų konferenciją ir palaikyti mus. Mūsų niekas nerinko, o mes tik rinkinius organizacijų atstovus teprisileisime. Ir nustatė jie rinkimų tvarką, savotišką demokratiką: Savosios organizacijos renka butinai po 3 delegatus, o abejotino pobūdžio organizacijos tik po 1 delegatą. Reikia, mat, turėti garantiją kad kas neišsišoktų, kad kas nepareikalautų rinkti naujus Tarybos vadus ir nepašalintų samovžvancus.

Kviečiamieji gi butinai turi atvykti, nes iki karo pabaigos, girdi, gal nebus progos Amerikos Lietuviams susirinkti... Atsargumas nedaro gėdos. Jei tikrai kas pareikalautų Tarybos perrinkimo, tai va savųjų organizacijų (o jų kiek norint galima prisitelkti tam reikalui) po tris delegatus — ir tikra dauguma! Su jos pagalba galima vėl išrinkti tuos pačius, galima ir naujus kurie nesiskirtų nuo senųjų, pagarsėjusių Lietuvių vienybės ardytojų.

* * *

PET gal nėra iš tos pusės pavojaus Tarybai. Kviesdama konferenciją ji neįveda dienotvarkę kad ji leis perrinkti. Greičiau sėdynės sutrėskės, o Tarybos nariai nepajudės iš jų manymų, labai onoravų vietų.

Drauge, Naujienose ir kituose tur dvilypių srovių laikraščiuose nesiliauja koneveikę fašistų, o šiuo sugalvotos konferencijos atsitikimu p. Grigaitis su p. Šimučiu pasirodo didžiausi fašizmo gerbėjai. Kiti turi rinkti delegatus, o jie patys, niekeno nerinkti, pasiskelbė vadais, ir užsiminti nenori kad užleistų vietas kitiems, veiklesniems. Trejus metus išbuvę onoravose vietose, vien erelius kėlė tarp Lietuvių, mano kad gali, nieko nerinkti, buti dučės, kaip Mussolini.

Tarybos dienotvarkėje svarbiausias punktas — tai pamokyti demokratizmo visą pasaulį, pirmučiausia, žinoma, Lietuvį ir Lietuvius, pamokyti Lietuvius taip pat vienybės, kaip subendrinti Amerikos Lietuvių įjėgas, ir tt.

Sau fašizmas, kitiems demokratizmas. Štai ką siūlo A. L. T. ponai, visą laiką ardę vienybę, niekinę demokratizmą, kuždėjęsi su Lenkijos agentais, dalyvavę su jais visokių konfederacijų projektų daryme, kaip supančioti Lietuvą su Lenkija, kaip atsižadėti Vilniaus krašto Lenkijos naudai. Pasibučiokime, Lenkai, ir eikime išvieno, o paskui kalbėsime apie tokį menkinę kaip Vilnius. Juk tai nesvarbu, plebisitas jo likimą nulems.

Šita mintis juk ilgais straipsniais tam tikroje Lietuvių spaudoje gvildenama. Taryba turėjo pasakyti šiuo klausimu savo žodį, bet nepasakė. Mat, iki konferencijos baugu pasisakyti. Kas kita po konferencijos, gavus užgyrimą ir bendrą jos įgaliojimą. Jūs toki išmintingi ir darbingi kad mes pritarsime ką jūsų gudrios galvos sumanys ir ką jūs padarysite. O savieji (po 3 delegatus nuo savųjų) kaip neužgirs, kaip neduos įgaliojimų! Jie tam ir kviečiami kad užgirtų ir pritartų.

ALBANIA. galima spėti, bus pati pirmučiausia Europoje maža valstybė kuri atsisteigs pasekmėje alijantų invazijos Europon. Kaip atmename, Mussolini pirmiausia užėmė mažutę karalystę Albaniją, skersai Adriatikos jūra, pietuose nuo Jugoslavijos. Tai buvo artai sakant "paragavimas" kad galima karu laimėti, ir prijungė ta valstybę prie Italijos. Dabar, Italijos imperijai griuvant, Albanijai atėjo proga atsisteigti. Ji be abejo tuoj bus atstatyta.

KAS KĄ RAŠO (Spaudoje Pasidairius) Rašo Vyt. Širvydas.

Viduriai Burzgia

Nors negaminės katalikų socialistų spauda užgniaužė sveiką katalikų liaudies ir vadybos kritikos balsą, tačiau, kaip kada praprusa viešumon vienas kitas kartus žodelis del nesuprantamo ir niekuo neišaiškinto Amerikos Lietuvių Tarybos neveikimo. Vienintelis tos Tarybos darbas, kaip Dirvos redakcija anuosyk pastebėjo, buvo delegacijos apsilankymas pas Prezidentą Rooseveltą. Bet tada Taryboje oficialiai dalyvavo tautininkų atstovai, p. Karpis.

Rašytojas Vaičiulaitis stebėjosi kodėl ALT laiką "šimtmečiais matuoja". Tokiu būdu, nesistebime iš katalikų Darbininke pareikštos Piliečio minties: "Siaulau kad Pittsburghe konferencijoje būtų iškeltas ir svarstomas mūsų Tarybos vadovybės sąstata". Juk net socialistų Nauja Gaidynė pasipiktino ALT vadų "tempu" ir neveikimu, pasirodžiusiu konferencijai rengiant ir šaukiant.

Kaip kada sveikas kritikos balsas pasirodo ir Wilkes-Barre Garse.

To neveikimo, to pančiojimo priežastis aiški: socialistai katalikams ne taktininkai, bet amžini sabotaznikai ir kritikuotojai (ypač Naujienos). Tokiu būdu, jei katalikai pasiraitytė rankoves ką nors nudirbtų tai kreditas, musės ir sloniaus pasakėlis pavyzdžiui, neišvengiamai tektų ir nedirbantiems socialistams (jie meistrai ir visą kreditą pasisavinti).

Išvada aiški: katalikų veiklos iniciatyva koalicijos pačioje šaknyje varžoma, socialistai tik kritikuoja visomis pusėmis, o sandariečių vaidmens nei

pats Saliamonas neišnarpios. Pilietis (Darbininke) krauna konferencijai politinio galvosūkio išsprendimą. Kitais žodžiais tariant, ta konferencija tai atpirkimo ožys negaminės koalicijos neveiklumą pridengti ir pateisinti.

Angliakasių Buklė

Garsė J. A. Karalius paduoda keletą faktų kurie angliakasių padėtį kitiškai nuvaidina negu žinoma. Daugelis Lietuvių, kaip žinoma, yra angliakasiai, todėl mūsų visuomenės svarbu tuos faktus žinoti. Sako, išdirbęs šešias dienas savaitėje, angliakasis te uždirba \$160 per mėnesį. Per paskutinius penkis metus darbo dienas suskaičiavus, pasirodo, angliakasis uždirbdavęs tik po \$15 savaitė.

Tokiu būdu, reikalavimas pridėti po \$2 diena išrodo pateisinamas.

Mūsų Drama

Nors kai kas yra pasakęs, "Lietuvių dramų lapai Amerikoje jau nukritę", bet gyvenimas dar rodo dramatinio jausmo ir talento stiprumą. Pavyzdžiui, Naujoje Anglijoje dideliu pasisekimu keliose vietose vaidinta nauja Kun. F. Norbuto drama "Svastikos Vergijoje".

Mokytoja Sesuo Francesca, DuBois, Pa., sakoma paruošus High School mokiniams operetę "Saulutė".

Scranton, Pa., įvyko tarnybinių vėliavos pašventinimas, kam surengė Politikos Klubas. Tam tikslui suvaidinta P. Baltrušaitienės parašytas veikaliukas "Sunaus Atsisveikinimas, išvykstant į kariuomenę".

VIENŲ iškilnių metu Vokietijų komisaras Kaune Cramer pareiškė kad "nesugryžtamai" praėjė laikui kuomet Lietuvių vyriausybės, klausydamas "blogų patarimų", dar tikėjusios susilaukti paramos iš "Vakarų demokratijų".

Ši baidymo tema Vokietijų laikraščiu labai dažnai linkniuojama.

ISTRĖMIMO KELIAS

(J. Mikuckis)

Ar tu matei kaimai
Kaip degė mūsų tėvynės?
Baisi liepsna umai
Apglėbdavo... Nakvynės
Vargšai netekdavo ir turto
Tėvų ir protėvių senų
Šimtmečiais tvorto ir įkurto...

Ten liko kruvos pelenų...
O ten maži vaikai
Be tėvo ir be duonos...
O ten šalis, laukai
Pavirto į dirvonus,
Ten rauda pakelįj našlaitė,
Netekus tėvo ir mamos.
Nežino kur toliau jai eiti,
Kas ją priglauis ir kas globos...

Nakties tamsoj nelaukianti ryto,
Tirstai prigrūdę vežimus,
Jie traukė vienas paskui kito,
Palikę tėviškės namus,
Laukus derlingus želmenų —
I liudesi tamsių dienų...

O iš šalių seni
Sodiečiai... sunkiai žengė
Jie ilgesio pilni,
Raukšlėtus veidus dengia
Nusiminimas. Kur jie eina?
Kur jie galų gale sustos?
Ar jie išgirs tėvynės dainą?
Ar jie ilgai svetur vaitos?

Gal svetimi kapai
Altajų, prie Uralo
Juos pasitiks šaltai,
Sulauks kelionės galo...

Nepamatyti daugiau tėvynės,
Už laisvę jos kovon nestos
Kai spinduliai aušros auksinės
Apšvies kelius brangios tautos.

Dr. Vincas Pietaris

ALGIMANTAS

(Tėsinys iš pereito nr.)

Senpilis Ruškys, išgirdęs apie Erdvilo trusą, nusijuntė jam į talką savo porą pulkų. Atėjo pulkas ir iš Krusuvikių. Žalioje girioje prasidėjo sunkūs metai tokiems kurie mėgsta gyventi svetimu darbu ir krauju.

Gižų apeliokėje į pelenus pavirto plėšikų pilaitė. Svirnaviečių ir Varnupių pilys, nors ir atstangiai gynėsi, tapo sudegintos. Žiurio vienok negalėjo vyrai rasti, ir bylos apie išsimainymą neliko. Ypač šitos bylos kas sykis naujinosi, kada Erdvilui, sugrįžus namon, tekdavo ilgiau pasisnėkti su Skuču. Jisai nesislėpė tuo kad jam patinka jaunas plėšikų vadas.

— Na, tavo bendrams teko šiuo ruožtu vienas smugis viršiaus negu šun, — kalbėjo sykį Erdvilas, sugrįžęs į Norkuno pilį. — Stebėtina tik tai jog mes iki šiol negalim atrasti Žiurio.

— Turėjo jį nugalbenti į mano pilaitę, — tarė Skučas, — delto ir nerandat.

— Na! Jau tai sykį mes jį vis rasim!

— Vargiai! Mano pilaitė ne arti, tai viena; o antra, ir ne lengvai paimama.

— Ne lengvai! Visos ne lengvai paimamos, o vienok visas paėmėm. Kad tik rastume.

— Mano pilis ne iš šipulių, kaip kitos.

— Ir kitos ne iš šipulių buvo. Varnupių gana stipri buvo...

— Ir Varnupius paėmė? — paklausė, kaip matėsi, truputį nustebęs Skučas.

— O kas čia stebėtino? — atversdamas atsiliopė Erdvilas. — Paėmėm!

— Laimė jus! Jeigu aš ten bučiau buvęs, nebūtumet jūs jos užvaldę!

— Norėčiau aš pažiūrėti kaip tu atgintum pilį nuo manęs, — pasistatė Erdvilas.

— Kaip? Paleisk, pamatysi!

— Atiduok Žiūrį, tave paleisiu.

— Mielai aš atiduočiau. Bet pats žinai kad Žiūrys ne mano rankose.

— Tai paliepk savo plėšikams atiduoti jį.

— Kaip aš paliepsiu čia kalėjime budamas?

— Duok ženklą.

— Ženklą netikės. Sakys, nužudė ir ženklus iš nužudyto paėmė; kankinimu privertė išduoti ženklų žymėjimą.

— Na, ar tu žinąs, tai viskas tiesa.

Bet kaip gi padaryti?

— Duokit man pasimatyt nors su vienu plėšiku ir bus atlikta.

— Hm! — numykė Erdvilas. — Pasišnėkė! Tai galima padaryti lengviau negu manytum, — kalbėjo Erdvilas, mastydamas apie plėšiko žodžius. — Vakar vyrai paėmė du jaunu plėšiku ir norėjo jau nugalabinti kaip ir kitus, bet man pagailo jų, liečiau užlaikyti juos gyvus. Vieną iš jų, jeigu nori, aš atleisiu, bet matai, tada pulko vyrams reikės už jį užmokėti, reiks nuo jų jis išpirkti.

— Na! Apie tai ir kalbėti nėra ko, — sutiko ir Skučas. — Užmokėta bus.

Sutarė Erdvilas su Skuču taip jog ant jų pėdų atsivys vyrų pasišnėkė, kad galėtų rytoj jau keliauti kur jį siųs vadas.

Kažin ką būtų vienok pamanęs Erdvilas, jeigu jį būtų patėmijęs kaip gardžiai ir paniekinančiai nusisypsojo Skučas, lydėdamas akim išeinant jį iš kalėjimo.

O Skučo net akys virė iš džiaugsmo, kurį jį slėpė kiek galėdamas nuo Erdvilo.

Jaunas plėšikas su savo vadu gana ilgai šnėkėjosi ir po pašneka pasileido stačiai į rytų šalį per girias. Nors Erdvilas ir draudė, vienok pulko vyrai ilgai sekė vado pasiuntinį, vildamiesi nors kiek atsimiti kur jo priestotis. Bet plėšikas, girios paukštis, ir nepasergėtas mokėjo mėti tyli savo pėdas. Ir mėtė. Beveik iki pačiam Nemunui ėjo jį visi į rytų šalį, čia gi staiga pasuko į žiemius. Šito nematė ir nesusekė Erdvilo vyrai ir sugrįžę namon su nusistebėjimu vieni kitų klausė:

— Argi ištikrųjų Skučas būtų iš anapus Nemuno?

— Et ir jūs navatnėliai! — nutraukė jaunas vyras senyvas Akelis. — Jeigu plėšikas eina į rytus tai manyk visada jog jam reikia eiti į vakarus.

— O kur gi čia jis galėtų vakarų pusėje prisilaikyti? — užmėtė Katilius, vie-

nas pulko vyrų. — Girios čia eina neplačiai ir visos dabar iškrėstos....

— Taigi matai koks jis vylus. O jau jeigu vakarų šalyje nėra kur jam laikytis tai rytų krašte nėra nei ko jieskoti.

— Kur gi tavo numanymu gali būti gužta tokio paukščio kaip Skučas? — nesiliovė Katilius.

— O aityvaras jį žino!

— Na, velnias gal ir žino, bet tu? — jau erzindamas Akelį kalbėjo Katilius.

— Aš ne aityvaras tai aš ir nežinau, — ramiai ir lėtai atsakė senis.

Tuo tarpu, sutemus, kalėjimo šėšelyje, ties jo langu, stukojo kokia ten esybė. Dievai žino iš kur ji atsiradus. Stovėjo ta esybė didelėje atsargoje, nes kaip tik pakilo Akelis kad eitų į tą kraštą, ta esybė išnyko vienoje akimirkoje. O senis turėjo ką nors patėmyti. Jis stačiai nuėjo į tą vietą kur buta esybės. Nusekė jį ir toliau.

— Visur mėnesiena, — niurnėjo jįsai sau po nosia, — jeigu būtų šita žmogysta kur nors kitur ėjus, ir aš ir kiti butume patėmiję. Ji galėjo tikėtis Erdvilo name išnykti, pasislėpti. Ne kitaip! Bet kas gi tai galėtų būti?.... — klausė pats savęs senis. — Argi tai mergaitė kokia?

Senis Akelis tą naktį prieš visus savo papratimus nakvojo ne viduje, tiksliai ant kuoro. O po teisybei ant kuoro nuėjo jįsai ne nakvoti tiksliai saugoti ar nepasirodys ir vėl ta žmogysta ties kalėjimo langu.

Erdvilas ne sykį lankė Skučą jo kalėjime. Porą sykų su juo kalėjime buvo ir jo sesuo, Zvingilė, pažiūrėti koks tas plėšikų vadas.

Bet ar galėjo tikėtis Akelis jog jis ties Skučo langu pamatys Zvingilę?

Kaip tiksliai aptilo visa pilis, apimta miego, praviro Erdvilo namo durys; per duris smėkstelėjo Zvingilė, kurią pažino ne tiksliai iš ugio bet ir iš blizgančios auksu pakaklės-vainiko. Nors ir manė ji jog niekas jos nemato, vienok atsargumui ji vis tik tuoj puolėsi į užtemdintą trobomis vietą ir trobų paunksniu slinko prie kalėjimo.

Ilgai mergina šnėkėjosi su plėšikų vadu, bet ką šnėkėjo, negirdėjo niekas. Akelis nehyso nei pasirodyti. Jis jautė jog iš tokių paslaptingų pašnekų jaunos mergaitės su plėšiku negali išeiti gero, bet kištis į kunigo šeimos darbus buvo pavojingas dalykas.

Praslinko taip savaitė, antra, o iš pasikalbėjimo Skučo su paleistu plėšiku nebuvo girdėti jokių pasekmių. Kažin iš kur ir kaip, tarp Norkuno pilies gyventojų pasklido kalbos kad pas plėšikus Žiurio nesą. Šitie paskalai daėjo ir iki Erdvilo ausų.

— Ar tai teisybė ką pas mus kalba, jog sveikas mane tiksliai vilioji? — klausė Erdvilas Ekučo, inėjęs į kalėjimą ir išpašakojęs išgirstą nuo pulko vyrų žinią.

— Nei aš patvirtinti, nei užginti galiu, — ramiai atsiliopė plėšikų vadas. — Aš nieko nežinau. Kada kalbėjau su savo vyru tai Žiūrys dar buvo gyvas ir buvo mano pilyje.

— Už jį tu man savo gyvasčia atsakysi! — užriko Erdvilas išeidamas iš kalėjimo ir trinkelėjęs durimis, kurias užrakino didele ir stipria spyna.

Jausdamasis apgautu, Erdvilas įpykęs ryžosi kratyti girias ir naikinti plėšikų veisle. Jis tikėjosi kur nors atrasti nors Žiurio pėdsakų ir gauti žinių apie jo likimą. Tiksliai išreto gryždavo jįsai namon pasilsėti truputį, permaitinti drabužį ir pasiimti maisto. Bet veltu buvo Erdvilo trusas, sugautieji plėšikai nieko jam negalėjo pasakyti apie Žiūrį. Ar tai jie slėpė, ar ištikro ir patys nežinojo, negalėjo to suprasti nei akylas ir klastus Akelis.

Per rugpjūtę Erdvilas su pulko vyrais sugrįžo į pilį poilsui. Pulko vyrai parnešė daug naujienų, tiksliai neparnešė dar jokios žinios apie paimtą Žiūrį.

(Bus daugiau)

•ARKLIAI Amerikos ukėse pradėjo mažėti nuo 1915 metų ir mažėjimas jų skaičiaus kas met pasikartojo. 1915 metais buvo 21,431,000 arklių ukėse, gi 1942 metais — 9,678,000.

PER TVORA PASIŽVALGIUS

DARBININKO K. cituoja eiles:

Pameskim elgetišką saiką:
Nenupirksim laisvės už
kapeiką.

Tuo tarpu, Darbininko pátro-
nai, kunigai, kaip tik broliau-
jasi su tais kurie pasiryžę Lie-
tuvai neduoti nei cento.

BROOKLYNO Amerika siu-
lo visiems mums "praeitį pa-
miršti". Na o Dr. Kudirka ra-
gino "iš praeities stiprybės
semtis". Kažin kurių teisybė?

BENITO e finito: Mussolini
dingo kaip kumparas. Adol-
fas next, o po jo ir "Maskvos
saulė". Tada demokratija vėl
triumfuos!

PRUSEIKA pasakoja, kai
Fiseriutė priklausius komuni-
stų partijai ji kalbėjus kaip
žmogus, bet kai iš partijos pa-
sitraukė tai joja kaip šuo. Ne-
jau komunistų partija iš žmo-
nių šunis padaro?

JAU ir bolševikas Solomskis
praregėjo. Sako: "Visi pado-
resni tautiečiai laikosi pažan-
gaus, demokratinio nusistaty-
mo". Tai kodėl Solomskis ir
jo tavorščiai tebeįsiskandę ne-
pažangaus, nedemokratinio ke-
lio, kuris, prieš Lietuvos žmo-
nių norą, siekia užkarti Lietu-
vai Maskvos jungą?

RAUDONA Vilnis padangų
klausinėja, ar tariamasi su
Sovietija apie Prancūzų ir Ita-
lų ateitį? Patariama jai pa-
klausti Stalino ar jis tariasi
su Amerika dėl Pabaltijo tau-
tų laisvos ateities?

LIETUVISKI bolševikai gir-
dėjo skambinant, tik nežino
kur: vis rašo ir verčia buk A-
merikos Lietuvių Tarybos ir
Sąjungos norinčios po karo
"Lietuvos liaudį valdyti". Tik-
renybėje, jos nori iškovoti tai
liaudžiai teisę valdytis kaip ji,
o ne kaip Maskva nori.

JACK GANSON Tavern

LIETUVIŠKA UŽEIGA
24150 Euclid Avenue

Vieta privatiškiems pokiliams,
Engagement Partėms, Vestuvėms
ir šiaip pramogoms.

Rezervacijai telefonuokit:
KE. 9782

Prie U. S. Route 20
Jack Ganson-Karabinas, Sav.

SUPERIOR- RUSSELL INN

6824 Superior Ave.
LIQUOR WINE BEER

Vieta kur sutoja kitų miestų
pravažiuojanti Lietuviai

Helen Urbšaitis Helen Dunbar
Savininkės

STONIS TAVERN

LIETUVIŠKA UŽEIGA

"Kur alus skanesnis"
"Arielkėlė šiltesnė"

ALUS, DEGTINĖ, VYNAS,
UŽKANDŽIAI

584 Euclid Avenue

Ant U. S. Route 20
Kazys Stonis, Savininkas.
WICKLIFFE, OHIO

Dirva metui vis \$2

TIEMS KURIE PASISKUBINS ATNAUJINTI
ARBA NAUJAI UŽSIRAŠYS DABAR!

Dirva dar vis duodama už \$2.00 visam metui tiems kurie at-
naujina savo prenumeratą nevēluodami, kaip tik pasibaigia,
ir tiems kurie dabar naujai užsirašo. Del karo meto visko pabrangimo, laikraščio
leidimo kaštai labai pašoko, bet Dirva stengiasi buti jums prieinama kaina. Ap-
sirupinkit Dirva dabar, užsimokėkit prenumeratą laiku, palengvinsit jai eti.

Jūs turit daug savo draugų ir giminių, išrašykite jiems Dirvą už \$2.00, arba pakal-
binkit, lai patys užsirašo ši įdomų, didelį ir nebrangų laikraštį DABAR, jie gaus
Dirvą tik už \$2.00 visam 1943 metui.

(Įdėkit į laišką \$2 ir įrašę pilną
savo adresą, siųskit

DIRVA
6820 Superior Avenue Cleveland, Ohio

VILIOJA IŠ UKININ- KŲ MAISTĄ

Vokiečių laikraštis Kaune
paskelbė ilgą informaciją apie
premių teikimą ukininkams
už maisto prievolių atlikimą.
Ši premijavimo sistema rei-

kia ne ką kitą kaip spaudimo
priemonę ukininkų atžvilgiu.

Taisyklėse aiškiai pasakyta
kad "premijs" gauna tik tie
ukininkai kurie atliks privo-
lę. O pagal "premijs" ukinin-
kams išduodamos butiniausios
reikmenys, kaip antai druska,
cukrus, degtukai, peiliai, pa-
rosai, lėkštės, kirviai, kastu-
vai, vyns, pjuklai ir tt.

Siaulių ukių valdybos tar-
pautojas Lapas nustačius 5
metais sunkių darbų kalėjimo,
nes jis suklautojės leidimą pa-
gal kurį kaž koks šiaulietis
Kupris neteisėtai pasiėmęs 600
kg. duonos. Kupris nuteistas
3 metais sunkių darbų kalėjimo.

•SALDAINIŲ šioje šalyje
1940 metais parduota rekord-
niai daug, už \$336,000,000.

Ar Jūs
Moncrief Furnace
Paruoštas žiemai?
Taisyk savo
MONCRIEF
Furnasą su
tikromis
MONCRIEF
dalimis

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

MES DUODAM IR ISKEICIAM EAGLE STAMPS

The May C's cool Basement

TIKTAI JUMS...
Plunksnuotos Skrybėlės

RUDENIUI

2.95 ir 3.95

Jos pritikis jūsų visokiausiam
dėvėjimui! Puikios plunks-
nuotos skrybėlės žviesių ir
gilių spalvų su papuošalais
ir velvet apvedžiojimais...
Buk pirmutinė dėvėti vieną
jų šį Rudenį... jos tikrai
ULTRA puikios! Pritaiko-
mo didumo galvos pane-
lėms ir moterims.

The May Co. Basement

SPORT AVALAI 3.95 ir 4.95

Mergatėms, Jaunoms Panelėms ir Meteris

Ideališki mokyklai, sporto dėvėjimui, jūsų įvairiam karo laik veiklumui tai pora patogių spor-
tinių avalų! Duckit mums pagelbėti parinkti jums iš gausios daugybės pačių populiariškiau-
sių stilių... kaip tai loafers, mocassins ir kitų. Visi turi Goodyear welt konstrukciją...
naujų spalvų... rudi, raudoni, gelsvi, ir juodi. Geros odos viršais ir odos arba gumo pėdais.
Mieros 4 iki 10, AA iki C pločių šioje grupėje. Atsineškite Ration Book No. 1 kurioje dar yra
kuponas No. 18.

The May Co. Basement

HIPPODROME

"Coney Island"

Visas miestas laukia šio smagaus
dalyko! "Coney Island", puiki ma-
zikalė spalvuota filma pradėdama
rodyti Hippodrome Theatre, ketvir-
tadienio rytą, Rugp. 5, pradėdant 1
val. nakties.

Šiame veikalė vaidina žymiausio-
se rolėse Bette Grable, George
Montgomery ir Cesar Romero, ir
jame ineina visko! Dainos, šokiai,
graži apysaka. Dainos yra kelios
naujos ir kitos senesnių laikų, ku-
rios buvo visų mėgiamos. Veikalas
apima tą garsią New Yorko žaisla-
vietę su visomis jos įdomybėmis ir
keistenybėmis.

Gelbėjimosi Budas

Kareiviams vienas kitą gel-
bėti nešimo prietaisas.

•ITALIJOS saloje Sicilijoje
randasi tam tikra veislė barz-
dotų erelių, kuriuos gamtos
mylėtojai primena Amerikos
kareiviams ten patekusiems
nešaudyt, kad jų neišnaikinus.
Jų yra visai mažai likę.

Reikalinga Vyrų Darbas visą Metą DRIVERS ir YARD MEN

dirbti prie anglies
COAL YARDS

PILETYBĖS ir GIMIMO
IRODYMU NEREIKIA.

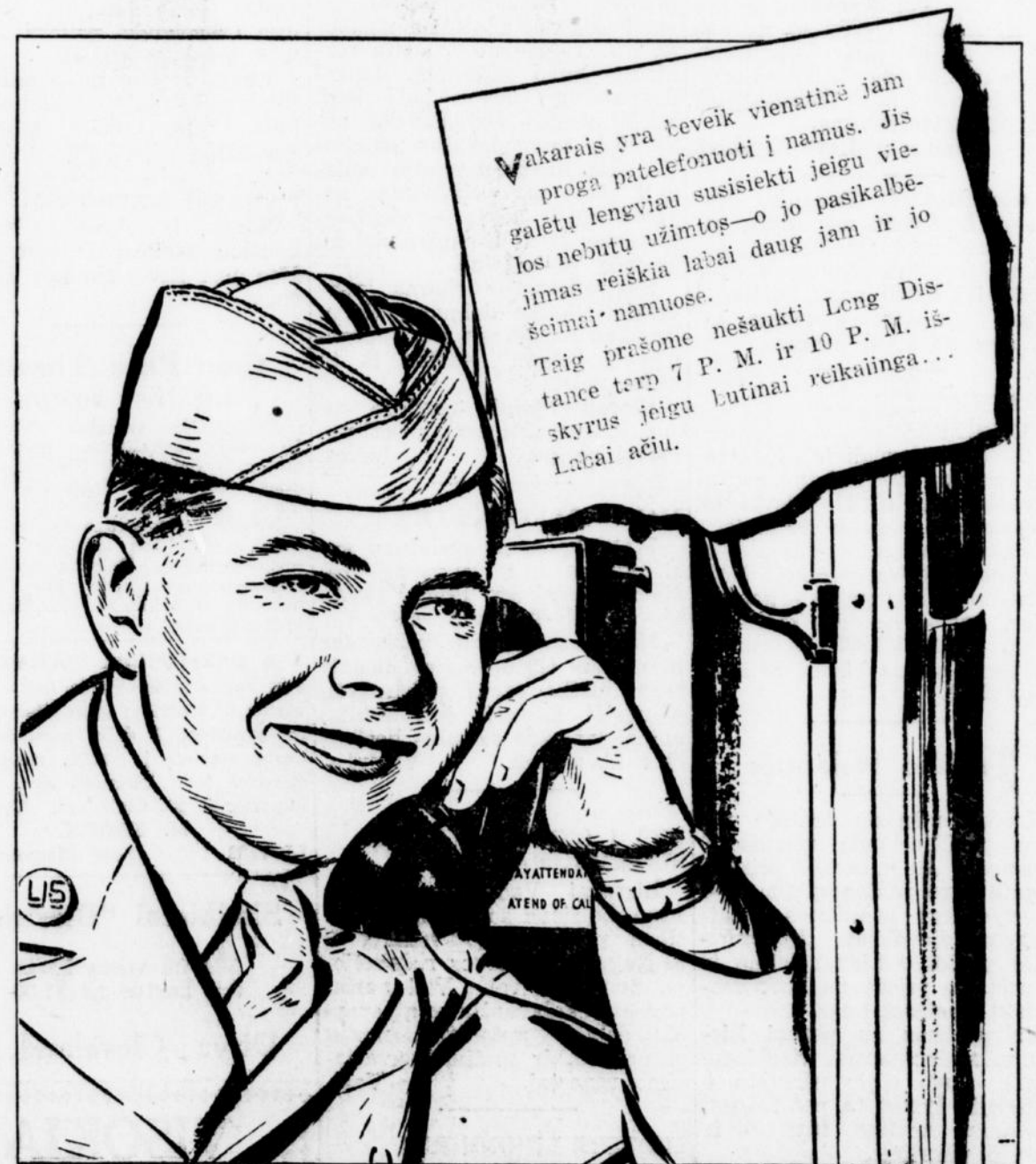
Kreipkitės tuoj

Išsikirkite šį skelbimą ir
nusineškite su savim pas
RECEPTIONIST, į

U. S.
EMPLOYMENT
SERVICE
1242 West 3rd St.

Butinai nusinešk šį skel-
bimą, ir Receptionist pa-
skirs tave į artimiausį
COAL YARD prie tavo
NAMU.

Duok jam progą!

Vakarais yra beveik vienatinė jam
proga patefonuoti į namus. Jis
galėtų lengviau susisiekti jeigu vie-
los nebūtų užimtos—o jo pasikalbė-
jimas reiškia labai daug jam ir jo
šeimai namuose.
Teig prašome nešaukti Long Dis-
tance tarp 7 P. M. ir 10 P. M. iš-
skyrus jeigu lutinai reikalinga...
Labai ačiū.

THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

"DIRVA"—6820 Superior Avenue, ENd. 4486—Atdara vakarais

Atvyksta po 5,000 į Darius Clevelande

Kaip gausiai į Clevelandą suvažiuoja naujų žmonių iš kitų valstijos ir šalies dalių, parodo sekantis apskaičiavimas: darbu įjėskotojų čia atvyksta pastaru laikui po apie 5,000 kas mėnesį, dvigubai tiek kiek atvažiuodavo pernai. Taipgi apskaičiuojama kad tam tikra jų dalis grįžta arba išvažiuoja kitur: iš kiekvieno 100 atvažiuosiu, išvažiuoja po apie 15 asmenų.

Apskaičiavimai daromi remiantis žiniomis U. S. Darbininkų sandvimo biuro Clevelande. Tame biure pereita mėnesi užsiregistravo 5,326 pribuvelių iš kitur, tarp jų 1,653 moterys, o 888 prašė tame biure leidimų dirbti kitur, nes jie išvažiuoja iš Clevelando, čia jiems pragyvenimas brangus arba kaip kitaip nepatinka.

Renka Seną Geležį

Clevelande per antrą pusmetį šmet nustatyta surinkti 36 tūkstančiai tonų senos geležies, ir ta vaju apimama visas Cuyahoga apskritys. Rinkimas bus daugiausia iš industrinių vietų ir biurių, kurie prašomi apžiūrėti savo įstaigose katrie metaliniai dalykai nereikalingi—atiduoti karo reikalam.

Ir privatiniai namų savininkai jei turi atliekamų geležinių dalykų kuriuos dar neatidavė, gali atiduoti skarmalų ir geležis surinkėjui (reksmonui) ir per jį tie dalykai pateks į karo reikmenų dirbtuves.

JUOZAS RIPOKAS, kitados gyvenęs ir darbuojęs Clevelande, atvyko po 12 metų atsilankyti Clevelande Jis gyvena Chicagoje. Clevelandą aplaido 17 metų atgal, bet vėliau yra lankęsis. Sako čia rado žymių permainų Jis apsilankė Lietuvių Darželyje, juomi gerėjasi.

PADEKA

Siuomi širdingai dėkojame savo giminėms ir draugams už dalyvavimą mūsų 25 metų vedybinio gyvenimo sukaityvių paminėjime, Liepos 17, Mačiutės salėje. Dėkojame visiems už įteiktas dovanas, ypač už stambias dovanas giminėms, mūsų dukterei Aldonai, Maslauskams, Palutinskams iš Detroit, Alekui Baniui už dovaną ir gražią kalbą ir linkėjimus, ir šeiminiškėms Milkauskienėi, ir šeiminiškėms Milkauskienėi, už jų pasidarbavimą.

Jonas ir Jieva Zorskiai.

•**RUDENOP**, Rugsėjo, Spaliu ir Lapkričio mėnesiais, sako Clevelande žymiai sumažėjęs pienes — bus gaunama apie 1,500 iki 2,000 kenų mažiau į dieną negu dabar gaunama, arba apie 20 nuoš, mažiau.

FRATERNALIS KONGRESAS

Ohio Fraternalinis Kongresas laikys savo 26-tą metinį suvažiavimą Hotel Cleveland, Clevelande, Rugsėjo 26 ir 27. Šiame kongrese bus atstovaujama 58 fraternalinėse šioje valstijoje veikiančios organizacijos, kurios bendrai reprezentuoja \$6,337,562.677 apdraudą, jų turto stovis siekia \$1,139,991.429.29.

Trafiko Nelaimės

Liepos mėnesio trafiko nelaimės Clevelande užmuša 9 asmenys. Jų galimybė prisidėti prie karo pastangų dingio — ju gyvastys paaukotos neatsargumo dievačiui. Jų tragedijos padidino kitų nelaimių ir skurda. Jų priežastis buvo motoristų neatsargumas.

Palyginimas su pernai Liepos mėnesiu: pernai visokiame trafike žuvo 6 ir užmušta 5 pėkštėjai; šmet ta pat mėnesi visokiame trafike žuvo 9 ir žuvo 5 pėkštėjai.

Sužeista: šmet visokiame trafike Liepos mėn. 187, pėkštėjų 95; pernai visokiame trafike 153, pėkštėjų 80.

Areštuota šmet: 431
Už greitą važiavimą 358
Bulvaru neustojimą 358
Sviesų pravažiavimą 376
Girtų važiavimą 53
Neatsargų važiavimą 44
Cleveland Police Dept.

PAŠTU prenumeratą galima siųsti ir iš Clevelando. Kas neturi laiko ateiti administracijon gali pasiųsti laišką \$2 su pilnu savo adresu.

MIRIMAI

KVEDERAS Jonas (Queder), 40 m., mirė New Yorke, Liepos 23; kunas parvežtas į Clevelandą palaidojimui. Laidotuvis atsiuvo Liepos 29, Kalvarijos kapinėse; pamaldos šv. Jurgio bažnyčioje, 9:30 val.

Liko motina ir tėvas, Elena ir Jonas Kvederai, viena sesuo ir du broliai, Juozas, ir Petras (U. S. Armijoje).

MOCKEVICIENĖ (Mack) Marė, 52 m., nuo 1367 Clearaire rd., mirė Liepos 29, buvo pašarvota Della Jakubs laidotuvių namuose; palaidota Kalvarijos kapinėse; pamaldos atsiuvo 10 v. ryto, M. M. N. P. bažnyčioje.

Liko vyras, Juozas, sunus Albertas (U. S. Armijoje), dvi dukterys, Irene, ir Mrs. F. R. Ryavec.

BLAZIS Juozas, 49 m., nuo 6528 Superior av., mirė Liepos 28, buvo pašarvotas Della Jakubs laidotuvių namuose, palaidotas Rupp. 2, Kalvarijos kapinėse; pamaldos atsiuvo 9:30 val. ryto, šv. Jurgio bažnyčioje.

Iš Lietuvos paėjo Vilkaviškio ap. Alvitio par. 1911 metais išvažiavo į Angliją, pasikau Kanadon, ir Clevelande išgyveno apie 24 metus.

Liko žmona, Margaret (Bužinskaitė), du broliai, Vincas ir Matijosius, ir sesuo Ursulė.

Visu trijų laidojime pasitarė laidotuvių direktorė Della Jakubs.

JUSKA Petras, 61 metų, nuo 729 E. 96 st. mirė Liepos 28, palaidotas 81 d., Lakeview kapinėse.

Liko sunus, ir brolis Jurgis Detroitė.

Laidojime pasitarė laidotuvių direktorius N. A. Wilkelis.

PIKNIKAS SU BOLŠEVIKAIS

Gabaliauskas susirėngė sau pikniką perait sekmadienį, bet patriotiškesni lietuviai susilaukė nuo važiavimo ir delto piknikas buvo mizernas, daugel dayvavusių buvo bolševikai, kurie atvyko Gabaliauską palremti ir savo plakatų padalinę. Gabaliauskas norėjo padaryti bizno pardavinėdamas sugrįžusį alu ir kokią ten degtinę, imdamas labai brangiai, del ko žmonės pasipiktino.

Sustreikavo ir choras kuris turėjo pikniką dainuoti, Gabaliauskas bandė ten pat suorganizuoti "chorą", tačiau iš to nieko neišėjo.

Clevelandiečiai pradeda visur jau atsukti tam geštfmterkeriui pečius. Buves.

NAMŲ SAVININKAMS

Lietuvių namų savininkų susirinkimas bus laikomas trečiadienio vakare, Rupp. 11 d., nuo 8 val, Lietuvių salėje.

Namų savininkai kurie dar nesat šios organizacijos nariais raskit laiko ateiti prisirašyti, o nariai butinai dalyvaukite, aptarimui savo reikalus liečiančius klausimus. Valdyba.

LVS I SKYRIAUS SUSIRINKIMAS

Lietuvai Vaduoti Sąjungos 1-mo skyriaus susirinkimas atsisibus penktadienio vakare, 6 d. Rugsėjo, Dirvos redakcijoje, nuo 8:15 val. Visi nariai prašomi dalyvauti, yra svarbių dalykų aptarimui, naujų pranešimų, ir metinio suvažiavimo raportai. Vald.

ZUDYSTĖ LIGONINĖJE

Valstijos Ligoninėje Clevelande, Rupp. 2 vienas jaunesnis proto ligonis užmušė kitą, senyvesnį, už tai kad tas senesnis vartojęs "šturkščią kalbą", kas antram nepatike.

Zudystė galėjo įvykti, sako ligoninės viršininkas, del to kad ligoninėje stoka sargų ir patarnautojų, dauguma jų išėjo į kitus darbus.

Švedas Bėgikas

Švedas bėgikas, atvykęs į Ameriką dalyvauti lenktynėse. Gunder Hagg, parodoma užbaigias dviejų mylių bėgimą į rekordinį laiką, 8 minutes ir 53.9 sekundas, pastarame bėgimo konteste Los Angeles koliseum.

ŽUVO 8 DARBININKAI

Pirmadienį, ištikus dujų ir chemikalų sprogimui Ferro Enamel Corp. dirbtuvėje, 4150 East 56 st., užmušta 8 darbininkai. Tikima dar mirs keli iš sužeistų, kurie labai apdeginti.

SEIMYNNĖ TRAGEDIJA

Lenkų šeimoje, ant Gertrude av., Liepos 31 ištiko tragedija: Leo Iwinski, 64 metų amžiaus, kirviu sudaužė savo žmoną, 62 m., ir pats skustuvu bandė persipjausti gerkle ir nusižudyti. Abi žudystės nepavyko, bet abu jie sunkiai sužeisti. Tragedija paaikšėjo kai Iwinski su perpjauta gerkle įbėgęs į griuvio ir kaimynų namą, ir apžiūrėjus jo namą užtikta jo žmona be žado, sudaužyta galva.

IŠEINA KARIUOMENĖ

Frank Samuolis, Prano ir Onos Samuolių sunus (Ragazinskų žentas), Rupp. 9 išeina Dėdės Samo armijon. Jis gimė Clevelande, palieka žmoną ir 9 mėnesių kūdikį.

Rupp. 1 jam buvo surengta šeimyniškas atsisveikinimo pokylis. Visi linkėjo laimingai sugrįžti.

Cain Park Theatre

"THE LOST HORIZON"
Pasižymėjęs veikalas, "The Lost Horizon", pritaikytas scenai, bus statomas Cain Park Theatre pradant trečiadienį, Rupp. 18 ir baigiant šeštadienį, 21.

Novelė sudramatizuota ir pritaikyta scenai, bus suvaidinta žymių scenos artistų. Dalykas dedasi nežinomame pasivietyje, kur lakunai užklysta ir pakliuva į ypatingų gyventojų tarpą.

PARSIDUODA NAMAS
2-jų šeimų, side-by-side, po 6 kambarius ir 3 atlieke; garo šiluma, muros garai; 1 dalis namo tuščia; imsiu mainais į kitokią nuosavybę. Randasi 9601 Pierpont av., tarpe Superior ir St. Clair ave. Kreiptis: M. SESKIN
LI 7323 9609 Pierpont ave.

Skelbimai "Dirvoje"

50c už vieną kartą
tris kartus už \$1.00

Dirva Cleveland, O.

VISOKIA APDRAUDA

Mes esam pasirengę suteikti visiems pilnas mūsų patirtas Informacijas ir praktiškus patarimus reikale visokių Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todel pirma šaukite mūsų negu ugniageisius (fare-monius). ir Apdraudos Agentura.

P. P. MULIOLIS

Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuviška Real Estate
6606 Superior Ave. Cleveland Henderson 6739

PLEA FOR BALTIC COUNTIES

Lithuania, Latvia and Estonia Said to Fear Submergence by Russia

(THE NEW YORK TIMES, August 2, 1943)

To the Editor of The New York Times:

No untoward incident had marred the twenty-one years of diplomatic, economic and cultural intercourse between our country and the Republics of Lithuania, Latvia and Estonia. In the words of the Under-Secretary of State, Sumner Welles, "From the day when the people of these republics first gained their independence and democratic form of government the people of the United States have watched their admirable progress in self-government with deep and sympathetic interest".

Indeed, illiteracy inherited under the Czarist regime (although less than any other part of the former Russian empire with the exception of Finland) was quickly receding. Standards of living were incomparably higher than in neighboring great powers. Nowhere in the world were there, proportionately, as many intellectuals from the log-cabins.

Except for an outstanding dispute over the capital of Lithuania, the Baltic nations were at peace with the world at large and truly good neighbors to other and to their great neighbors. Freedom of the Baltic Sea was beneficial to all peoples sharing the sea lanes. Countries with no natural riches, the Baltic States were a source of envy—pursuing a sound economic policy, they all enjoyed balanced budgets, concentrating more on an expansion of educational facilities, road systems, merchant marines and industry, rather than on futile armament.

Alas, all efforts at being good neighbors did not help these weaker states when their totalitarian neighbors plotted a division of the spheres of influence and a dismemberment of Poland. All promises to respect their political independence, their territorial integrity and the inviolability of their forms of self-government were violated, except in one respect—the aggressor took pains, in minutest details, to conform all misdeeds to the letter and spirit of the definition of aggression as drafted by the pen of Maxim Litvinoff.

Thus far, no other country in Europe has suffered as cruel a fate as Lithuania, Latvia and Estonia, and no people elsewhere in Europe dread the rumble of gunfire receding westward as much as the Lithuanians, Latvians, Estonians and Finns. As long as the Soviet Union threatens to submerge once more the Baltic countries, the sound of Russian gunfire strikes a death knell in the ears of the Lithuanians, Latvians and Estonians.

The stout-hearted Baltic peoples continue their unrelenting underground resistance to Nazi slave-masters. At the same time they oppose parachuting messengers of "liberation" by unwanted liberators from Moscow. Their sole hope lies in the Atlantic Charter, copies whereof are readily available there, and in the message of President Roosevelt that there should be no doubt "anywhere in the world" about the determination of the American people-at-war to restore the mastery of destinies to conquered peoples.

On the twenty-first anniversary of the recognition of the Baltic States by the Government of the United States, we would like to broadcast a message of hope that the Soviet Union will eliminate the sole cause of discord in the camp of the United Nations by renouncing its imperialistic designs against the Baltic States. Indeed, it is high time for the Soviet Government to liberate the scores of thousands of Baltic martyrs of freedom "relocated" in the Arctic regions of Russia, and to consent to the admission of Lithuania, Latvia and Estonia into the ranks of the United Nations.

Norbert Pakalnis,
President, American Lithuanian Council of Greater New York.

THE PERISCOPE

By ŠARUNAS.

THE STRONG LOVE of American Lithuanians for Lithuania and America was amply demonstrated by the numerous celebrations of the 25th anniversary of Lithuania's independence held in February. The correspondent of Garsas (Wilkes-Barre, Pa.) has compiled exact statistics, and wow! how they confirm the argument of Miss Salomeja Neris, the self-styled "Lithuanian poetess, Deputy Supreme Soviet, USSR," who spent about \$500 to cable a long letter to the New York Herald (May 20, 1943) and spread a purely propagandistic story to the effect that "95.51 percent of the voters who participated in the (Lithuanian) peoples Seim election, cast 99.89 percent of the vote for the Union of Lithuanian Toilers candidates". These candidates, later on, voted for Lithuania's incorporation into the Soviet Union.

AMERICAN LITHUANIANS, in their essential make-up, do not differ much, politically or emotionally, from their racial brothers in Lithuania. The only difference was that here, in the United States, Lithuanians are free to express their real opinions, while there, during the so-called "peoples' Seim" elections they were forced by the secret police to cast their votes for the "Union of Lithuanian Toilers" candidates—all hand-picked by the Bolshevik Commissars. Therefore, while the boosters of Russian imperialistic activities in the Baltic talk about "99.89 percent", which palpably is not the truth, let's see the correspondent of Garsas found in regard to a true expression of the real will of the million Lithuanians in the United States.

FIRST, let's take the churches. There are 123 Lithuanian Catholic parishes in the United States. In everyone of the parishes this February special religious ceremonies were held, commemorating Lithuania's independence anniversary and the heroes that gave their lives for Lithuanian freedom. In all, 486 special sermons for the occasion were given by 324 Lithuanian priests.

NOW, LET'S SEE what John Q. Public done. In 69 cities of the United States Lithuanian societies, or groups of societies, arranged special massmeetings to commemorate the 25th anniversary of Lithuania's independence. The Governors of Maryland and Illinois proclaimed February 16th as a special day for commemoration. The same was done by the mayors of Chicago, Lawrence, Mass., and Linden, N. J. Special proclamations announced that "February 16 is the Republic of Lithuania Day". All citizens, and "interested groups, societies and individuals" were requested "to observe the day by appropriate ceremonies".

ON THIS DAY American Lithuanians were felicitated by Mrs. E. Roosevelt, Archbishop Stritch of Chicago, by the Ambassadors of Great Britain, Norway, The Netherlands, Greece and China, by the Charge d'Affaires of Czechoslovakia, by Under-Secretary of State Sumner Welles by the Honorary Consul of Lithuania in Mexico, Th. Vilchis, by the Governor of New York, Thomas Dewey, by the Governor of Illinois, Dwight H. Green, by Senators James M. Mead, and Robert F. Wagner, by Congressman Sol Bloom, by Wendell Willkie, Dr. Nicholas Murray Butler, by Mayor LaGuardia, by Prof. Alfred Senn, by Newbold Morris, by Mrs. Anna O'Hare McCormick, Otto Tolischus, Dorothy Thompson, and Latvian, Estonian, and Ukrainian organizations.

IN ALL, 32 RESOLUTIONS were adopted, and three of them were, through the kind offices of friendly Congressmen, printed in the Congressional Record. The speech of Congressman Thomas E. Scanlon, of Pittsburgh, Pa., was also inserted in this valuable publication. These resolutions were sent to President Roosevelt, to Secretary of State Hull, to Secretary Simpson.

The mass-meetings were addressed by 261 speakers who delivered 314 speeches. Among the speakers were: 59 priests, 18 Lithuanian editors, 27 lawyers, justices, attorneys, 14 city mayors, 11 physicians, 5 Congressmen, 5 university and college professors, 5 aldermen, 4 councilmen, 4 high army officers, 2 consuls of Lithuania, 2 Senators, 2 Polish consuls, 2 Yugoslav consuls, 2 Czechoslovak consuls, 2 postmasters, 2 representatives of city governments, 2 members of State Legislatures, the President of Lithuania, the Latvian Minister, the Lithuanian Minister, the Latvian consul general, the Estonian consul General, the Governor of Illinois, the Governor of Maryland, the Secretary of the Lithuanian Legation, and others.

THE TENOR of the speeches was that the Lithuanians were a dis-

Will Allies Strike on Third Front?

If the second front in Europe is to be further developed or a third front opened, the blow or blows may descend from several possible directions. Dover, England, is only 20 miles from Calais, France. Southampton is 60 miles from Cherbourg, and Wick, Scotland, is 365 miles from mid-Norway.

inct non-Slavic people with a definite Western outlook, whose language, religion and culture have nothing in common with Russia. During their short period of independence the Lithuanians proved to the world their capability for freedom and self-government. The main hope of the Lithuanians to have this freedom and self-government restored lies in the victory of the United States and in the sincere application of the principles of the Atlantic Charter to Lithuania. Therefore, the Lithuanians in the United States are doing more than their share to further this victory.

THIS WAS SHOWN by the fact that during these commemorative meetings \$236,000 worth of United States War Bonds were sold. The Baltimore Lithuanians started a campaign to sell million dollars' worth of bonds. Ditto came the Chicago Lithuanians, who have already fulfilled their quota and were permitted to christen one bomber by the name "Lithuania", dear to American Lithuanians on account of its association with the daring effort of the Lithuanian fliers, Darius and Girėnas. The American Red Cross received \$2,552.27 from these Lithuanian commemorative meetings, while the Baltimore Lithuanians donated an ambulance.

WE THINK, this fine record of what the Lithuanian Americans done this February, during the commemoration of the 25th anniversary of Lithuania's Independence, effectively disposes of both Miss Neris and the Moscow Pravda contentions that Lithuanians "wish" to be under the thumb of Moscow. This was an answer of Lithuanian democracy, nurtured by the American spirit of freedom, so akin to the spirit of freedom nurtured by the Lithuanians themselves since the Russian Tsaristic occupation of 1795. This spirit achieved its age long aim on February 16, 1918. The achievement was brutally assaulted in 1940. But the spirit of freedom cannot be killed. Lithuania is timeless: it will rise free again!

A REPORT from Westville, Ill., says that 43 Lithuanian have joined Uncle Sam's armed forces.

MARRIED

Married July 20th in St. George Church was Bernice A. Grazulis, daughter of Mr. and Mrs. Joseph Grazulis, 1317 East 65th Street, to Pvt. J. Frank Reilly, son of Mr. and Mrs. Frank Reilly, 694 E. 96th St. In the bridal party were Misses Nellie Chipile, Albertine Daman, Rosemary Reilly and Eugene Reilly, Joseph Grazulis, Jr., and Robert Connelly. Betty Jean Hasto was flower girl. A breakfast followed in the bride's home, after which the couple left for Niagara Falls. Pvt. Reilly is stationed with the Army Air Forces at Seymour Johnson Field, North Carolina.

JAUTI BLOGAI? VISIŠKAI PALENGVINSITE SAU—SIUO MODERNIAKU ŠVELNIU BUDU

• Kuomet žankinatės vidurių užkietėjimu— žarnos nevilkios, skauda galvą, nėra energijos— palengvinsite sau šiuo modernišku būdu—krantykite FEEN-A-MINT. Ši skoninga kramtomą gumą vidurius liuosoją švelniai ir tikrai. Milijonai žmonių naudoja FEEN-AMINT. Tik prantykite FEEN-AMINT einant kiti, naudokite tikrai pagal nurodymus ant pakelio. Sekanti ryta malonus palengvinimas jums pagelbės vėl jautis puikiai.

10c

JONAS G. POLTER

Lietuvis
Namų Maliavotojas,
Popieruotojas
Dekoratorius

Turi pilną apdraudą tos rūšies darbų kontraktoriaus.

495 East 123rd St.
Telefonas Potomac 6899

Vyru Vasaros Drapanos

VĖSUMUI IR PATOGUMUI!

ŠIAUDINĖS
SKRYBĖLĖS
\$1.95 iki 2.95

Jausies vėsi ir patogiai po gera skrybėle. Naujausių stilių ir spalvų.

Sport Marškiniai
1.65 iki 2.95

Didelis pasirinkimas gražių marškinų, pasirinkimui ir sportiniui.

Vasarinės KOJINĖS, 39c
Pilno ilgio ir trumpos Rayon ir Vatos kojines

Megsti T MARŠKINIAI 75c
Baltos ir kitokios spalvų.

DYKAI GREEN STAMPS su kožu pirkinį. DYKAI
Čia galite įkeisti savo Stamp Books.

THE KRAMER & REICH CO.

7010 Superior Ave

Atdara Vakaraus

SLACK SUITS
4.95

Karštam orui tinkamos kelnės ir išlaukiniai marškiniai.

Plaukimo Kelnaitės
1.95

Su prilaikytojais viduje, įvairių mėgiamų spalvų.

SPORT DIRŽAI 79c

Geros tikros odos Diržai visokių spalvų

KAKLARAIŠČIAI, 56c
Paskiausių gražių marginių. 2 už \$1.25.